

Załącznik Nr 1a

do uchwały Nr LI/267/2010 Rady Gminy Miłki z dnia 10.11.2010r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miłki cz I.

GMINA MIŁKI

Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego

część I - sza

ANALIZA UWARUNKOWAŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MIŁKI W ZAKRESIE:

1. Stanu i zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego
2. Struktury społeczno - demograficznej, mieszkalnictwa i usług publicznych
3. Struktury gospodarczej
4. Infrastruktury technicznej i komunikacji
5. Struktury zagospodarowania przestrzennego i zewnętrznych powiązań funkcjonalno-przestrzennych

ZESPÓŁ AUTORSKI:

Gł. Projektant

mgr inż. arch. Marian Kopliński (upr. mb. MGPIB Nr 963/89)

Projektanci

mgr inż. arch. Szymon Zabokrzecki mgr Zbigniew Zaprzelski

mgr Marzena Belowska

inż. Hanna Jędrasik

tech. el. Zbigniew Duchliński inż. Mirosław Kaim

Opracowanie graficzne mgr Marzena Belowska

Opracowanie wykonano w:

Biurze Architektoniczno - Urbanistycznym "BDK" s.c.

10-579 Olsztyn, ul. Grotha 3

ZESPÓŁ AUTORSKI ZMIANY STUDIUM:

Gł. Projektant

mgr inż. arch. Maria Olchowska

Projektant:

mgr inż. Kazimierz Olchowski

Opracowanie zmiany studium wykonano w CUP M. i K. Olchowscy, 11-500 Giżycko,

ul. Dąbrowskiego 3A

Zmianę studium wprowadzoną zarządzeniem zastępczym Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia ....., znak: ..... wyróżniono kolorem niebieskim.

Zmianę sporządziło:

Przedsiębiorstwo Gospodarki Gruntami „Topoz” Maciej Wronka

w składzie autorskim:

mgr inż. Maciej Wronka, mgr inż. Emilia Galuszka – Wronka

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. STAN I ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO.....	4
1.1. Zasoby i warunki środowiska przyrodniczego	4
1.2. Prawne formy ochrony przyrody	12
1.3. Waloryzacja obszarów gminy	15
1.4. Obiekty uciążliwe	16
1.5. Obiekty dóbr kultury podległe ochronie na podstawie właściwych przepisów szczególnych	17
2. STRUKTURA SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNA	18
2.1. Statystyka ludności	18
2.2. Zatrudnienie	22
2.3. Mieszkalnictwo	23
2.4. Usługi publiczne	24
3. STRUKTURA GOSPODARCZA	27
3.1. Struktura własności i użytkowania gruntów	27
3.2. Struktura działalności gospodarczej pozarolniczej	28
3.3. Struktura budżetu gminy Miłki	31
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, ELEKTROENERGETYKA I KOMUNIKACJA	37
4.1. Gospodarka wodno-ściekowa i komunalna	37
4.2. Elektroenergetyka	41
4.3. Komunikacja	41
5. STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNE GMINY	43
5.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego	43
5.2. Zewnętrzne powiązania funkcjonalno-przestrzenne	45

WSTĘP

Niniejsze opracowanie jest I-szą częścią sporządzanego na podstawie ustawy z dnia 27.03.2003r. o planowaniu zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. Nr 80 z 2003r., poz. 717 ze zm.) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miłki i zawiera analizy uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego rozwoju gminy.

Zgodnie z przyjętą metodyką sporządzania studium przedłożone analizy zostały opracowane w ujęciu działowo - strukturalnym, w pięciu podstawowych działach składających się na gospodarkę przestrzenną gminy.

Integralnym uzupełnieniem niniejszych analiz jest dołączone opracowanie "Informacje i wytyczne z projektu studium zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miłki". Wyniki zawartych w opracowaniu analiz pozwalają na ustalenie głównych problemów i strategicznych celów rozwoju gminy Miłki.

Ten etap prac zgodnie z przyjętą metodyką stanowi I-szą część studium, będącą podstawą do opracowania II-ciej części studium, zawierającej cele, kierunki i zadania polityki przestrzennej gminy, podległe ustawowej procedurze opiniodawczej.

W niniejszym opracowaniu (cz. I - szej studium) oraz przedkładanym opracowaniu cz. II-giej studium, zarówno wyniki analiz jak i sformułowanie głównych problemów i strategicznych celów rozwoju gminy dotyczą procesów i zjawisk występujących w skali gminy Miłki. Dodać należy, że rezultaty przeprowadzonych prac analitycznych są pochodną dostępności i jakości materiałów wejściowych do studium. Również ocena zawartych w analizach wniosków i wyłonionych głównych problemów rozwoju gminy ze strony organów samorządowych może odbiegać czy różnić się od optyki autorów opracowania. Jest to zrozumiałe ponieważ ten rodzaj ocen ze swej natury ma charakter subiektywny, a odmienne spojrzenie mieszkańca gminy jest tak samo uprawnione jak rezultaty przedłożonych prac analitycznych.

1. STAN I ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO.

1.1. Zasoby i warunki środowiska przyrodniczego.

1.1.1. Geomorfologia i budowa geologiczna.

Gmina położona jest w centralnej części Pojezierza Mazurskiego, w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich. Razem z Pojezierzem Mazurskim wchodzi w skład okołobałtyckiej strefy pojezierniej. Obszar gminy posiada krajobraz młodoglacjalny, pojezierny, z licznymi jeziorami.

Przestrzennie na obszarze gminy dominuje wysoczyzna połodowcowa falista i lokalnie pagórkowata. Najbardziej urzeźbiony jest rejon Gór Paproteckich, gdzie dominują wzgórza moreny czołowej oraz innych form deglacji marginalnej. Podobne tereny występują w południowo - wschodniej części gminy - na południe od Konopek Wielkich i Małych. Na pozostałych obszarach wysoczyznowych dominuje morena denna. Tereny wysoczyznowe położone są przeważnie na wysokościach rzędu 140 - 150 m n.p.m., a lokalnie od 130 m n.p.m. głównie w części zachodniej, do 160 m n.p.m. - w części wschodniej.

Południowo - zachodnia i północno - wschodnia części gminy wchodzi w skład holocenijskich równin torfowiskowo - jeziornych zwanych odpowiednio: Łąkami (Bagnami) Nietlickimi i Łąkami Staświńskimi. Położone są na wysokościach 116- 120 m n.p.m. - Łąki Nietlickie i 130 - 135 m n.p.m. - Łąki Staświńskie.

Bagna Nietlickie łączą się z misami dużych jezior (Jagodne, Niegocin), okalających teren gminy od strony północno - zachodniej. Regulowany sztucznie poziom wody w tych jeziorach nie przekracza 116 m n.p.m.

Charakterystyczną jednostką geomorfologiczną są rynny subglacjalne (jeziorne), biegnące połu-

dnikowo przez środek gminy na całej jej rozciągłości. Są to struktury wąskoprzestrzenne o szerokości zwykle kilkuset metrów, na ogół głęboko wcięte w teren. Ich strome zbocza osiągają wysokości 20 - 35 m w odniesieniu do poziomu jezior, wypełniających dna rynien.

Utwory przypowierzchniowe budują osady czwartorzędowe. Są one związane z działalnością lodowodu z okresu zlodowacenia północnopolskiego i procesów erozyjno - akumulacyjnych zachodzących w holocenie.

Przestrzennie dominuje falista i pagórkowata wysoczyzna moreny dennej zbudowana głównie z glin zwałowych. Dość duże powierzchnie zajmują równiny wypełnione holocenijskimi osadami jeziornymi i organicznymi. Koncentrują się one w rejonie Bagien Nietlickich i Łąk Staświńskich. Znaczącą rolę w krajobrazie odgrywają wzgórza moren czołowych, różnorodne pod względem litologicznym, głównie w rejonie Gór Paproteckich.

Mięszczość utworów czwartorzędowych jest znaczna, wynosi przeważnie 200 - 300 m. Grubsza powłoka osadów czwartorzędowych występuje w środkowej części gminy, gdzie powierzchnia podczwartorzędowa tworzy dolinę, której przebieg naśladują plejstocenijskie rynny subglacjalne. We wschodniej i zachodniej części gminy pod osadami czwartorzędowymi zalegają trzeciorzędowe osady paleogenu głównie piaski glaukonitowe. W dolinie podczwartorzędowej osady trzeciorzędowe są zerodowane pod plejstocenem zalegają bezpośrednio mezozoiczne utwory kredy górnej, głównie margle.

Łączna miąższość skał osadowych, osadzonych w dwóch erach geologicznych: mezozoicznej i kenozoicznej, wynosi około 1 km. Brak jest osadów ery paleozoicznej - co jest cechą charakterystyczną dla *wyniesienia mazursko - suwalskiego*; tj. jednostki tektonicznej wchodzącej w skład *wschodnioeuropejskiej platformy prekambryjskiej*. Poniżej skał osadowych zalega prekambryjskie podłoże krystaliczne; w tym rejonie zbudowane głównie (według obecnego stanu wiedzy) ze skał metamorficznych, poprzątkanych intruzjami skał magmowych.

1.1.2. Gleby.

Użytki rolne zajmują około 64,5% powierzchni gminy. Przeważają wśród nich grunty orne (69%). Reszta (31 %) to pastwiska i łąki. Sadów jest ułamek procenta.

Na terenie gminy dominują kompleksy glebowo - rolnicze pszenne. Wiodącym przestrzennie jest kompleks pszenno - żytni, w skład którego wchodzi gleby dobrej jakości, wykształcone głównie z glin lekkich zalegających w całym profilu glebowym. Według klasyfikacji bonitacyjnej w kompleksie tym przeważają gleby klasy III.

Gliny lekkie występują też w składzie gatunkowym gleb kompleksu pszenno - żytniego, klas bonitacyjnych III i IV. Ze względu na ich położenie w terenie - zbocza i szczyty wzniesień - są wrażliwe na suszę. Narazone są na szybki spływ wody powierzchniowej, podatne na erozję. Gleby tego kompleksu skupiają się głównie w okolicy wsi Ruda, Wierciejki, Paprotki oraz na wschód od wsi Staświny.

Gleby uniwersalne pod względem przydatności rolniczej wchodzi w skład kompleksu pszenno - żytniego. Są to lżejsze gleby o składzie piasku gliniastego, zalegającego na glinie lekkiej, III i IV klasy bonitacyjnej. Na terenie gminy jest ich niewiele, a występują głównie w okolicy wsi Bielskie, Konopki Małe, Danowo i Ruda.

Gleby lżejsze, wytworzone z piasków gliniastych lekkich głęboko podścielonych gliną lekką, tworzą kompleks żytni dobry, głównie IV klasy bonitacyjnej. Na terenie gminy zajmuje on niewielkie powierzchnie, a większe skupiska znajdują się w rejonie Rydzewa, Konopek Wielkich, Lipińskich i Miłek. Są to gleby wrażliwe na suszę, wskutek czego rośliny w latach suchych odczuwają brak wilgoci.

Kompleksy żytni słaby i żytni łubinowy skupiają najuboższe gleby, wytworzone z piasków, przepuszczalne. Są one ubogie w składniki pokarmowe, zwykle zbyt suche. Są to gleby V i VI klasy bonitacyjnej. Największe ich skupiska występują w południowo zachodniej części gminy - w rejonie Jagodne-

go Małego i Wielkiego oraz Paprotek, a także w rejonie wsi Rydzewo, Wyszowate i Konopki Wielkie.

Użytki zielone w zwartych powierzchniach występują w południowo - zachodniej i północno - wschodniej częściach gminy. Wchodzą one tam w duże kompleksy łąk zwanych odpowiednio: Łakami Nietlickimi i Łakami Staświńskimi. Użytki zielone utworzyły się głównie na glebach pochodzenia organicznego - torfach. Są to w większości użytki zielone średnie, lokalnie słabe.

1.1.3. Lasy.

Gmina Miłki jest gminą o niskiej lesistości. Lasy zajmują 15 % powierzchni gminy. Na rozległe wylesienia przeprowadzone tu z końcem wieków średnich, zasadniczy wpływ wywarła wysoka żyzność gleb - co zdeterminowało szeroko zakrojoną kolonizację tych terenów. Lasy zachowały się tylko na glebach uboższych. Ponad 90 % lasów stanowi zasób ALP, administrowanych przez Nadleśnictwo Giżycko.

Na terenie gminy występują niewielkie zespoły leśne rozrzucone obwodowo z niewielką przewagą w części zachodniej. Brak jest natomiast dużych kompleksów leśnych.

Wśród siedlisk dominuje średnio żyzny - bór mieszany świeży, zajmujący prawie 2/3 powierzchni leśnej, występując w prawie każdym większym zespole leśnym. Około 10% zajmuje bardziej żyzny las mieszany świeży, który występuje głównie na obrzeżach jeziora Niegocin. Cechą charakterystyczną jest dość duży udział olesów, zajmujących około 12 % powierzchni leśnej gminy. Największy płat olesu znajduje się w kompleksie położonym w pobliżu jeziora Jagodne, w rejonie Bagien Nietlickich.

Wśród drzewostanów gatunkiem dominującym jest sosna (około 2/3 powierzchni).

Kolejne pozycje w udziale powierzchniowym zajmują brzoza i olcha.

1.1.4. Wody powierzchniowe.

Teren gminy znajduje się w całości w dorzeczu Pisy. Również w całości położony jest w obrębie zlewni pojeziernej (zlewni całkowitej jezior), w zlewni Systematu Wielkich Jezior Mazurskich. Większość terenu gminy odwadniana jest do jeziora Niegocin. Cechą charakterystyczną jest występowanie na wysoczyźnie w części wschodniej i zachodniej gminy terenów o utrudnionym odpływie. Największym akwenem bezodpływowym jest jezioro Paproteckie.

Największą rzeką przepływającą przez teren gminy jest Staświnka .

Dla celów studium zagospodarowania przestrzennego przeanalizowano możliwości odprowadzenia ścieków do większych cieków. Obliczono w tym celu ich przepływy w przekrojach odległych o 3 km od ujścia ich do jezior. Obliczenia przedstawiono w załączonej tabeli. Z obliczeń wynika, że jedyną znaczącą rzeką jest Staświnka, której przepływ średni niski (SNQ) 3km powyżej ujścia do jez. Wojnowo wynosi 22,7 tys. m³/dobę. SNQ pozostałych cieków nie przekracza kilku tysięcy m³/dobę. Największa wśród nich jest Struga w rejonie Konopek Wielkich - SNQ = 3,9 tys. m³/dobę.

Jeziora na terenie gminy są dominującym elementem hydrograficznym. Zajmują one wszystkie większe obniżenia powierzchni polodowcowej i rynny subglacjalne.

Zestawienie charakterystycznych parametrów jezior przedstawia się następująco:

Nazwa jeziora	Powierzchnia W ha	Głębokość w m Średnia/maksymalna	Objętość w tys. m ³
Jagodne + Szymoneckie	945	8,7 / 37,4	82705
Buwelno	360	12,5/49,1	44989
Ublík Wielki	193	9,0/32,5	17236
Woj nowo	176	6,3 / 14,2	11 163
Jędzelek	67	0,8/1,2	-
Bielskie (Bielewo)	59	7,3/29,5	4290
Długie	30	4,6/12,1	1 371
Rudzkie	29	3,1/7,9	908
Paproteckie	28	3,5/7,2	999

Miłkowskie (Wobel)	23,7	4,2/15,0	982
Bycek	14,7	3,7 / 9,1	539
Zgnilek	13,7	3,1/6,8	423
Przykop	12,7	1,7/5,0	198

Do terenu gminy od północnego - zachodu przylega duży akwen jez. Niegocin o powierzchni 2,6 tys. ha, głębokości średniej 9,9 m, a maksymalnej 39,7 m, oraz połączone z nim jez. Boczne.

Kompleksowe badania stanu czystości jezior, podobnie jak i rzek, prowadzi Giżycki Oddział Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Suwałkach. Stan Jezior określane jest przez porównanie do klasyfikacji zwanej System Oceny Jakości Jezior.

Wody jezior systematu WJM położone w obrębie gminy lub do niej przylegające były objęte badaniami w latach 1994-95. Dotyczyły one wód jezior: Jagodnego, Boczno, Szymoneckiego i Niegocin, określając ówczesne stany wód pierwszych trzech jezior jako pozaklasowy, a Niegocina jako klasy III. Na taki stan tych akwenów miały wpływ przede wszystkim nieoczyszczone ścieki z miasta Giżycka, wpływające do jeziora Niegocin do roku 1995. Wody tego jeziora zasilają następnie wody jezior: Boczno, Jagodnego i Szymoneckiego. Po oddaniu w 1995 r. trój stopniowej oczyszczalni ścieków w m. Giżycku można zaobserwować proces poprawy stanu czystości wód w/w jezior systematu WJM. Drugim czynnikiem wpływającym niekorzystnie w latach 80-tych na stan czystości tych jezior były spływy z terenów rolniczych, przyczyniające się do procesów eutrofizacyjnych. W latach 90-tych czynnik ten praktycznie został wyeliminowany na skutek przemian ekonomicznych w rolnictwie. W tym stanie rzeczy można stwierdzić, że istnieją przesłanki mówiące o systematycznej poprawie stanu czystości wód jezior systematu WJM. Dla dopełnienia tego procesu konieczne jest uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej przez realizację gminnego systemu kanalizacji sanitarnej w miejscowościach położonych nad jez. Jagodne (głównie wieś Jagodne Małe).

Natomiast jeziora rynny subglacialnej (Buwełno, Ublik Wielki i Mały, Bycek), przecinające południkowo obszar gminy w jej środkowej części badane były w 1992 r. Badania te dały korzystny obraz stanu czystości wód jeziornych, klasyfikując je w I-szej i II-giej klasie. Przy uwzględnieniu analogicznych przesłanek jak w przypadku jezior systematu WJM można założyć, że obecnie stan czystości wód jezior rynny subglacialnej lokuje się w klasie I-szej. Jest to pewien ewenement na obszarze Pojezierza Mazurskiego, który w rozwoju funkcji turystycznych gminy Miłki posiada kapitalne znaczenie. Ma to również wyraz w dotychczas prowadzonej polityce rozwoju gminy przez jej organy samorządowe, które główny wysiłek inwestycyjny kierują na realizację gminnego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków. Zrealizowana w Miłkach gminna oczyszczalnia ścieków wpłynęła w istotny sposób na proces stopniowej poprawy stanu czystości wód jez. Miłkowskiego (pod koniec lat 80-tych sklasyfikowanego jako pozaklasowe). Również realizowane skanalizowanie miejscowości Ruda wpłynie niewątpliwie na poprawę stanu czystości wód jez. Wojnowo (badane w 1992 r. sklasyfikowane w III klasie czystości).

1.1.5. Wody podziemne.

A) wody zwykłe (słodkie).

W celu zbadania warunków hydrogeologicznych obszaru gminy przeanalizowano kilka opracowań specjalistycznych tj;

- *MAPĘ HYDROGEOLOGICZNĄ POLSKI 1:200 000*, arkusz Pisz, wydaną przez Instytut Geologiczny w W-wie w opracowaniu Stanisława Biernata w 1982 roku;
- *Zasoby eksploatacyjne zwykłych wód podziemnych oraz aktualne i perspektywiczne ich wykorzystanie na obszarze województwa suwalskiego*; opracowane przez Stanisława Turka w 1986 roku, również w ramach Instytutu Geologicznego w W-wie;

Warunki hydrogeologiczne województwa suwalskiego... Zasoby wód podziemnych; wykonane w "BIPROMEL-u" W-wa w latach 1996 - 97, przez Tadeusza Okrasę i Zespół; a także opracowania z zakresu planowania przestrzennego tj.;

- *Ekspertyzę fizjograficzną do planu zagospodarowania przestrzennego gminy Miłki*, wykonaną przez Stanisława Bagińskiego w 1982 roku w ramach TUP W-wa; - *Studium zagospodarowania przestrzennego województwa suwalskiego* Ci materiały do niego), wykonane w Suwałkach w roku 1997.

Poszczególne opracowania zawierają znaczne różnice w określeniu wrażliwości użytkowych warstw wodonośnych wód podziemnych na zanieczyszczenia z powierzchni terenu i w ich przestrzennym rozmieszczeniu.

Według *MAPY HYDROGEOLOGICZNEJ POLSKI* na większości obszarów gminy pierwszy użytkowy poziom wodonośny jest w pełni izolowany od powierzchni terenu. Izolacja połowiczna występuje wzdłuż rynien pojeziernych i w południowo - wschodniej części gminy - w rejonie Konopek Wielkich.

St. Turek Określił warunki zasilania wód poziomu dyspozycyjnego na terenie gminy w większości jako słabe, gdzie jest on izolowany od powierzchni terenu glinami i mułkami o miąższości powyżej 20 m, a wody są pod ciśnieniem.

Na części terenów gminy warunki zasilania określił jako średnie, poziom wodonośny od powierzchni terenu izolowany glinami i mułkami o miąższości przeważnie 10 - 20 m, wody pod ciśnieniem. Warunki takie zostały wydzielone na terenie zachodniej części gminy i sięgają na wschód po Kleszczewo, Paprotki, Borki, a także w południowo - wschodniej części gminy w rejonie Konopek Wielkich i Bielskiego.

Zespół T. Okrasy w 1997 roku określił stopień zagrożenia wód na większości terenów gminy jako niski (czas przenikania powyżej 25 lat). W rejonie byłych PGR Staświny i Lipowy Dwór stopień zagrożenia określono jako średni (czas przenikania 5 - 25 lat). Na części terenów stopień zagrożenia określono jako wysoki (czas przenikania poniżej 5 lat). Dotyczy to terenów środkowo - zachodniej części gminy z centrum w rejonie Gór Paproteckich, a także fragmentu północno - wschodniej części gminy - w rejonie miejscowości Lipińskie.

Na mapie warunków środowiska przyrodniczego *Studium zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego* wyodrębniono tereny bez izolacji do wód podziemnych w południowo - zachodniej części gminy - w rejonie Bagien Nietlickich.

W fizjografii St. Bagińskiego nie zwaloryzowano terenów gminy pod względem wrażliwości wód podziemnych na zanieczyszczenie z powierzchni.

Z powyższego - obok różnego podejścia autorów do problemu wrażliwości wód podziemnych na zanieczyszczenie - wynika także, że budowa hydrogeologiczna terenu gminy jest skomplikowana, trudna do jednoznacznej interpretacji.

Wzmoczone zasilanie wód podziemnych może występować w rejonie Paproteckich Gór i w południowo - zachodniej części gminy. Głębokie struktury - jakimi są rynny jeziorne, są bazą drenazową większości użytkowych wgłębnych warstw wodonośnych i w ich obrębie zachodzi kontakt wód powierzchniowych z podziemnymi.

Warunki zaopatrzenia w wodę podziemną na terenie gminy można ocenić jako przeciętne. Zaoopatrzenie w wodę pitną odbywa się z czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

Użytkowe warstwy wodonośne występują dość płytko - na ogół nie głębiej niż 80 m. Średnia głębokość studni w gminie wynosi 40 m. W części zachodniej gminy warstwy wodonośne zalegają zwykle płycej niż 20 m.

Potencjalne wydajności pojedynczych studni zawierają się na ogół w granicach 10-70 m³;godz, przy czym są bardzo różne nawet w studniach położonych na tych samych ujęciach. Świadczy to o dużej przestrzennej ich zmienności.

Wody charakteryzują się generalnie zbyt dużą ilością związków żelaza, a także manganu i w związku z tym wymagają uzdatnienia.

Według opracowania "Warunki hydrogeologiczne wód podziemnych woj. suwalskiego" zasoby wód podziemnych gminy Miłki (piętra czwartorzędowego) w stosunku do ich poboru przedstawiają się bardzo korzystnie:

- zasoby dyspozycyjne szacuje się na 17,0 tys. m³/dobę = 6,2 mln m³/rok (zasoby dyspozycyjne stanowią ilość wody wolnej, która wypełnia poziom dyspozycyjny i może być wykorzystana w sposób ciągły bez ujemnego wpływu na ogólne warunki ekologiczne. Ich eksploatacja nie powinna więc zmienić istniejącego obecnie naturalnego stanu wód powierzchniowych i warunków istniejących w strefie przy powierzchniowej);
- suma zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych na poszczególnych ujęciach wynosi około 40 % zasobów dyspozycyjnych, tj. 7,0 tys. m³/dobę = 2,5 mln m³/rok;
- suma poborów rzeczywistych została oszacowana na niecałe 4 % zasobów dyspozycyjnych, tj. 0,6 tys. m³/dobę = 0,2 mln m³/rok.

Według opracowania Instytutu Geologicznego z 1986 r. pt. "Zasoby eksploatacyjne zwykłych wód podziemnych oraz aktualne i perspektywiczne ich wykorzystanie na obszarze województwa suwalskiego", autorstwa doc. dr Stanisława Turka; zasoby dyspozycyjne (zwane w tym opracowaniu eksploatacyjnymi), dla terenu gminy Miłki wynoszą 8,2 tys. m³/dobę. Nawet przyjmując tą wielkość oszacowany pobór stanowi tylko 7 - 8 % zasobów możliwych do wykorzystania.

Zatwierdzone zasoby poszczególnych ujęć nie przekraczają 40 m³ /godz. Największe ujęcia to : Ruda: Zakład Rolno - Przemysłowy; Lipowy Dwór: Przeds. Rolno - Handlowe; Jagodne Małe: ujęcie komunalne zlikwidowane; Miłki - wodociąg wiejski; Konopki Nowe – ujęcie komunalne; Rydzewo: O.W. "TOMEX" zlikwidowane..

B) Wody mineralne i geotermalne.

Gmina Miłki występuje w obrębie obszaru zaliczanego do perspektywicznego w możliwości występowania wód mineralnych, na pograniczu z obszarem mało perspektywicznym, znajdującym na południowym - wschodzie. Występowania solanek chlorkowo - sodowych o znaczeniu leczniczym i mineralizacji rzędu 10 - 50 g/dm³ można się spodziewać w utworach triasu dolnego, na głębokości rzędu 800 - 1000 m.

Wody geotermalnej, tj. wody podziemnej o temperaturze powyżej 20°C można się spodziewać również w osadach triasu na głębokościach rzędu 700 - 1000 m. Ich temperatura nie przekracza 30°C. Ponadto w warstwach płytszych występuje energia niskotemperaturowa zawarta w gruntach i wodach. Wykorzystanie energii wód geotermalnych, występujących na terenie gminy, wymagać będzie zastosowania pomp ciepłych.

1.1.6. Klimat.

Pojezierze Mazurskie znajduje się w najzimniejszej dzielnicy klimatycznej Polski nizinnej. O odrębności tej dzielnicy decyduje wysunięcie na północ, duże powierzchnie jeziorne oraz stosunkowo duże wysokości bezwzględne.

Okres wegetacyjny jest krótszy o około 1 miesiąc niż w innych regionach kraju, przedwiośnie występuje o 3 tygodnie później. Roczne sumy opadów wynoszą około 550-600mm.

Gmina Miłki w swej zachodniej części, leży w sąsiedztwie dużych zbiorników jeziornych. Wiosna na terenach przyległych do jezior jest wyraźnie opóźniona, natomiast jesień jest ciepła. Większa jest również wilgotność powietrza oraz mniejsza dobowa różnica temperatur (za wyjątkiem okresu zimowego, kiedy powierzchnia jezior jest skuta lodem). Wpływ jezior ogranicza się do stosunkowo wąskiego pasa obniżenia jeziornego. Na terenach bardziej odległych od jezior decydujący wpływ na kształtowanie się warunków klimatu lokalnego ma rzeźba terenu.

Obniżenia terenowe przyczyniają się do zalegania chłodnego, wilgotnego powietrza, dużych wahań dobowych temperatury, mniejszych prędkości wiatrów, występowania przymrozków wczesną jesienią. Topoklimat terenów wyniesionych jest na ogół bardziej sprzyjający pobytowi ludzi. Cechą ujemną jest narażenie na działanie silnych wiatrów kulminacji pagórków. W rejonie Giżycka, a więc i także Miłek, w ciągu roku przeważają wiatry z południowego wschodu (poza okresem letnim) oraz z południowego - zachodu (szczególnie w okresie letnim). Najmniejszy jest udział wiatrów północno - wschodnich i północnych. Różnice między częstotliwościami wiania wiatrów z poszczególnych kierunków w ciągu

roku są ponad trzykrotne.

1.1.7. Surowce mineralne.

Na obszarze gminy występują 4 nieduże udokumentowane złoża kruszywa naturalnego, przydatne w budownictwie i drogownictwie.

Złoża piasków i żwirów (kruszywo naturalne)

L.p.	Nazwa złoża	Stan zagosp. złoża	Zasoby		Wydobycie tys. m ³	Organ koncesyjny
			Geologiczne bilansowe	przemysłowe		
1.	Konopki Małe	Z	21	b.d.	b.d.	wojewoda
2.	Rydzewo	T	40	b.d.	do 20	starosta
3.	Rydzewo Kolonia II	T	33	29	b.d.	wojewoda
4.	Wyszowate	Z	27	b.d.	b.d.	wojewoda
5.	Wyszowate	P				wojewoda

Z - złoża zaniechane

T - złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo

P - projektowane

Z przedstawionego wykazu wynika, że udokumentowane złoża są złożami niewielkimi i predysponowane są do zaspakajania potrzeb lokalnych.

Z budowy geologicznej terenów gminy można wysnuć wniosek, że istnieją perspektywy udokumentowania nowych niewielkich złóż kruszywa naturalnego. Szczególnie rejon wsi Paprotki można uznać za perspektywiczny pod tym względem.

Ponadto na terenie gminy można się spodziewać złóż kredy jeziornej torfu. Szczególnie zasobne w te kopaliny mogą być Bagna Nietlickie i Łąki Staświńskie.

Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Miłki wprowadzone do studium zarządzeniem zastępczym Wojewody Warmińsko – Mazurskiego							
Nazwa Złoża	ID złoża (numer systemowy)	Miejscowość, Obręb	Rodzaj surowca	Organ zatwierdzający dokumentację	Znak i data decyzji zatwierdzającej dokumentację złoża	Zasób bilansowy złoża (tys. m ³)	Powierzchnia złoża (ha)
Rydzewo III	5170	----	Kruszywa naturalne	Wojewoda Suwalski	OS.V-8513/15/90 z dnia 06.07.1990	A+B 0,00	0.395
						C1 69,40	
						C2 0,00	
						D 0,00	
Wyszowate	5164	Stare Juchy	Kruszywa naturalne	Wojewoda Suwalski	OS.V-8513/18/90 z dnia 09.10.1990	A+B 0,00	0.401
						C1 155,11	
						C2 0,00	
						D 0,00	
Staświny	5395	Orzechowo	Kruszywa naturalne	Wojewoda Suwalski	OS.V-7517/15/91 z dnia 22.08.1991	A+B 0,00	0.611
						C1 39,00	
						C2 0,00	
						D 0,00	

Gmina Miłki - tabela obliczenia przepływów cieków w charakterystycznych przekrojach

Nr przekroju	Określenie cieku i przekroju	Powierzchnia zlewni w km ²	Spływy jednostkowe w l/sekJkm ²		Przepływ średni (SSQ)		Przepływ średni niski (SNQ)		
			Średni (SSq)	Średni niski (SNq)	w l/sek (k ² *k ³)	w m ³ /sek (k ² *k ³ /1000)	w lisek (k ² *k ⁴)	w m ³ /sek (k ² *k ⁴ 1000)	w m ³ /dobę (k ⁹ *86400)
	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DORZECZE PISY - ZLEWNIA WIELKICH JEZIOR MAZURSKICH									
1	Staświnka - 3km powyżej ujścia do jez. Wojnowo	97,4	5,9	2,7	574,7	0,575	263,0	0,263	22721
2	Struga - 3km powyżej ujścia do jez. Ublik Wielki(rejon Konopek Wik.).	16,6	5,9	2,7	97,9	0,098	44,8	0,045	3872
3	Ciek wypływający do jez. Jagodne w M Jagodne Małe – 3km powyżej ujścia do jeziora	9,0	5,9	2,7	53,1	0,053	24,3	0,024	2100

Uwagi:

- 1)- Cieki oznaczone grubą czcionką są to cieki podstawowe - będące własnością Skarbu Państwa w administracji WZMiUW Olsztyn.
- 2)- Przekroje i wartość kilometrów zostały określone uwzględniając podział hydrograficzny województwa suwalskiego za opracowaniem "Zasoby eksploatacyjne żywych wód podziemnych ... woj. Suwalskiego" IG. W-wa '86.
- 3) - Spływy jednostkowe obliczono na podstawie przepływów dla Pisy poniżej jez. Roś wziętych z "Atlasu hydrologicznego Polski" tom II, zeszyt 2, W-wa '86

1.2. Prawne formy ochrony przyrody.

1.2.1. Użytki ekologiczne.

Na terenie gminy Miłki, na pograniczu z gminą Orzysz, ustanowiony został 1 użytek ekologiczny. Został on ustanowiony Rozporządzeniem nr 27/93 Wojewody Suwalskiego z dnia 26 kwietnia 1993 roku. Jest to *Bagno Nietlickie* - teren bagienny o powierzchni 512 ha będący miejscem postojowym przelotu żurawia i gęsi oraz ostoją innych ciekawych i rzadkich gatunków zwierząt. Podczas wędrówek jesiennych obserwowano tam około 5 tys. żurawi. Położony jest w południowo - zachodniej części gminy. Użytek ten, nieco poszerzony, projektuje się przekształcić w rezerwat. Jest też wariant znacznego poszerzenia rezerwatu w kierunku zachodnim; W obrębie użytku ekologicznego zakazuje się między innymi zmiany stosunków wodnych, zanieczyszczania, eksploatacji kopalni i zmiany sposobu użytkowania gleby.

1.2.2. Obszary chronionego krajobrazu.

Część obszaru gminy wchodzi w skład obszarów chronionego krajobrazu. Obszary te w granicach województwa warmińsko-mazurskiego zostały powołane rozporządzeniem Nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14 kwietnia 2003 r. w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 52, poz. 725), a zostały zmienione rozporządzeniem Nr 163 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 201, poz. 3155) oraz rozporządzeniem Nr 152 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Orzyskich (Dz. Urz. Woj. Warm.Maz. Nr 179, poz. 2637). Zostały one potwierdzone w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy. Na obszarze gminy Miłki obszarami chronionego krajobrazu objęte zostały tereny występujące obwodowo i rejon rynny jeziornej przecinający południkowo środek gminy.

Na obszarach chronionego krajobrazu obowiązuje zakaz:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko(Dz. U. Nr 199, poz. 1227);
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub napraw urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

- dokonywanie zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowanie naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowanie obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzeki, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy, o których mowa powyżej nie dotyczą:

- wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- realizacji inwestycji celu publicznego.

Zakaz mówiący o lokalizowaniu obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej nie dotyczy:

- obszarów zwartej zabudowy miasta i wsi, w granicach określonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;
- siedlisk rolniczych – zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekroczenia dotychczasowej linii zabudowy od brzegu;

wyznaczonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenów dostępu do wód publicznych – w zakresie niezbędnym do pełnienia funkcji plaż, kąpielisk i przystani po uzgodnieniu z RDOŚ w Olsztynie.

1.2.3. Obszary natura 2000

Obszary Natura 2000 wyznacza się na podstawie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody. Na terenie gminy Miłki występują następujące obszary Natura 2000:

- ✓ „Bagna Nietlickie” – obszar specjalnej ochrony siedlisk wyznaczony na podstawie Dyrektywy Ptasiej 79/409/EWG.
- ✓ „Bagna Mazurskie” – obszar specjalnej ochrony ptaków wyznaczony na podstawie Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG

Na obszarach Natura 2000 zgodnie z ustawą z 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody nie ustanawia się zakazów, tak jak dla innych form przyrody. Jedynym zakazem obowiązującym na terenie obszarów Natura 200 jest zapis w art. 33 pkt 1 – „zabrania się podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla ochrony których został wyznaczony obszar Natura 2000”.

1.2.4. Strefy ciszy.

Na obszarze gminy i przyległym 4 jeziora zostało objętych strefami ciszy. Są to jeziora: Buwełno, Ublík Wielki, Ublík Mały, Wojnowo, Bielskie i Miłkowskie. Od dnia 15.07.1999 r. weszła w życie uchwała nr VI/23/99 Rady Powiatu w Giżycku z dnia 27 kwietnia 1999r. w

sprawie ograniczenia lub zakazu użytkowania obiektów pływających na wybranych akwenach wodnych powiatu, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30.06.1999r. nr 38, poz. 728.

Na terenie gminy Miłki wg załącznika do Uchwały Nr VI/23/99 Rady Powiatu w Giżycku, na akwenach - w/w jezior, ustanowiono zakaz używania silników spalinowych do napędu obiektów pływających.

Uchwałą Nr XVIII/151/2000 Rady Powiatu z dnia 27 czerwca 2000r. w sprawie: zmiany uchwały Rady Powiatu w Giżycku nr VI/23/99 z dnia 27 kwietnia 1999r. w sprawie ograniczenia lub zakazu używania obiektów pływających na wybranych akwenach wodnych powiatu /Dz. Urz. Woj. War.-Maz. Nr 38/99, poz. 728/, został zmieniony §4 wymienionej uchwały Nr VI/23/99 Rady Powiatu w Giżycku, o następującej treści: „w szczególnych przypadkach Starosta może zezwolić na akwenach określonych w §1 (z wyjątkiem terenów objętych rezerwatami przyrody) na:

- zorganizowanie imprez związanych z obchodami świąt państwowych lub lokalnych,
- wykorzystanie jednostek pływających o napędzie spalinowym do prowadzenia badań naukowych oraz opracowań technicznych, po wcześniejszym przedłożeniu stosownego harmonogramu prac wraz z uzasadnieniem.

1.2.4. Systemat Wielkich Jezior Mazurskich.

Jeziora położone na terenie gminy znajdują się w zlewni Systematu Wielkich Jezior Mazurskich. Bezpośrednio w skład Systematu na terenie gminy Miłki i przyległym wchodzi jeziora: Niegocin, Boczne, Jagodne, Szymoneckie. Poziomy wody na tych akwenach regulowane są sztucznie za pomocą jazów w Kwiku, Karwiku i w Węgorzewie oraz śluzy w Guziance. Na korzystanie z wód systematu zostało wydane pozwolenie wodnoprawne przez Urząd Wojewódzki w Suwałkach (decyzja nr OS.III-7211-18/87 z dnia 27.05.1987 roku). Pozwolenia udzielono Okręgowej Dyrekcji Gospodarki Wodnej w Warszawie Inspektorat w Giżycku. Pozwolenie określa maksymalne i minimalne rzędne lustra wody w odniesieniu do wodowskazu w Giżycku. Wynoszą one odpowiednio 115,85 m. n.p.m. i 115,55 m. n.p.m. (w latach wyjątkowo suchych - 115,45 m. n.p.m.). Pozwolenie ustala też wielkość przepływów wód na poszczególnych śluzach.

1.2.5. Strefy ochronne ujęć wodnych.

Gmina Miłki zwodociągowana jest w ponad 75%. Długość czynnej sieci wodociągowej wynosi 76,8 km (GUS, 2009), natomiast liczba połączeń wodociagowych prowadzących do budynków mieszkalnych to 565 sztuk. Obok gminy Kruklanki, gmina Miłki jest jedną z jednostek powiatu giżyckiego o najniższej gęstości sieci wodociągowej (poniżej 0,5 km/ km²)

Istniejące układy sieci magistrali wodociagowych.

Ujęcie wody	Istniejący układ magistralnych, zasilających miejscowości:
Miłki	Miłki-Staświny-Kleszczewo-Lipowy Dwór-Lipińskie, Paprotki, Ruda, Jagodne Małe—Jagodne Wlk.-Rydzewo-Kolonia Rydzewo, Kleszczewo Folwark
Konopki Nowe	Konopki Wlk. – Konopki Małe-Wyszowate, Konopki Nowe, Bielskie, Danowo

Zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć wgłębnych, dla których wyznaczone zostały strefy ochronne:

- strefa ochronna ujęcia wodnego "Konopki Nowe" została utworzona w celu ochrony ujęcia wody przed zanieczyszczeniami, decyzją Urzędu Wojewody w Suwałkach - OS.IVOGW/6210/35/97 z dnia 27.XI.1997 r. Utworzono strefę ochrony bezpośredniej o wymiarach 60m x 60m w granicach działki o nr geodez. 5/2 oraz strefę pośrednią.

- strefa ochronna ujęcia wody "Jagodne Małe" utworzona decyzją Urzędu Wojewody w Suwałkach OŚ.IV.OGW/6210/48/97/98. Ujęcie przeznaczone jest do likwidacji w związku z podłączeniem tego terenu do ujęcia wody w Miłkach.

- strefa ochronna ujęcia wody w Miłkach - decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Suwałkach: OŚ.IIIg/W/6210/35/97 z dnia 23.05.1997 r. w sprawie pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód podziemnych oraz eksploatację urządzeń wodnych na terenie ujęcia wody podziemnej w Miłkach ze studni wierconych nr 4 i nr 5 i ustanowienia stref ochrony bezpośredniej: dla studni nr 4 o wymiarach 72 x 25m, dla studni nr 5 o wymiarach 10 x 10m; terenu ochrony pośredniej nie wyznaczono.

Miejscowości, tj. Borki i Przykop, posiadają własne ujęcia wody i lokalne przyłącza wodociągowe.

1.3. Waloryzacja obszarów gminy.

Obszar gminy Miłki charakteryzuje się zróżnicowaniem warunków fizjograficznych. Dało to podstawę do wydzielenia obszarów (jednostek strukturalnych) różniących się między sobą, a wewnętrznie mających podobne cechy środowiska przyrodniczego. Głównymi kryteriami ich wydzielenia były walory przyrodniczo - krajobrazowe, wrażliwość na antropopresję, a także przydatność funkcjonalna.

Bagna Nietlickie "BN".

Obejmuje holoceniową równinę w południowo - zachodniej części gminy i w części występuje na terenie gminy Orzysz. Jest to obszar chronionego krajobrazu ochrony wzmożonej, w części użytek ekologiczny i projektowany rezerwat. W krajowej sieci ekologicznej (wg koncepcji ECONET-POLSKA) jest obszarem o najwyższej randze - biocentrum obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym: *Puszczy Piskiej*. Teren w części użytkowany jest jako użytek łąkarski, w części nie jest gospodarczo wykorzystywany. Takie zagospodarowanie terenu należałoby utrzymywać, bez wprowadzania osadnictwa.

Łąki Staświńskie "LS".

Także jest to holoceniowska dolina o podobnym charakterze jak Bagna Nietlickie. Obecnie jest mniej cenna przyrodniczo - wchodzi w skład korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym. Objęta obecnie chronionym krajobrazem. Także sugeruje się utrzymanie łąkarskiego kierunku zagospodarowania bez wprowadzania osadnictwa, a lokalnie - jako terenów bagiennych bez wykorzystania gospodarczego.

DOLINY JEZIORNE, WZGÓRZA MORENOWE "WB"

Obejmują tereny w większości objęte prawną ochroną przyrody: w formie obszarów chronionego krajobrazu. Są to tereny wyróżniające się krajobrazowo, wrażliwe na działalność ludzką. Występuje duża mozaikowość jakości gleb z dość dużym udziałem gleb mniej przydatnych rolniczo (klasy: V, VI, IVb). Stosunkowo duży lasów. W krajowej sieci ekologicznej (wg koncepcji ECONET-POLSKA) strefa buforowa obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym: *Puszczy Piskiej*.

Są to więc obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, wysokiej randze w hierarchii sieci ekologicznej. Predestynowane są do rozwoju wielofunkcyjnego, tj. do funkcji rolnej, rekreacji, ale też do zalesiania. Rozwój osadnictwa raczej niewskazany, względnie umiarkowany. Powinno się unikać uciążliwych form gospodarowania.

Morena falista (MF)

Są to tereny położone generalnie poza obszarami prawnie chronionymi, rolnicze, charak-

teryzujące się występowaniem zwartych obszarów urodzajnych gleb. Walory przyrodnicze i krajobrazowe tych terenów są stosunkowo niższe, aczkolwiek mają znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania struktur ekologicznych. Odporność na antropopresję stosunkowo wysoka. Formy gospodarowania mogą być stosunkowo bardziej intensywne. Ograniczać Ją mogą głównie wrażliwe okoliczne wody powierzchniowe (jeziora). Są to obszary predysponowane głównie do funkcji rolnej z zachowaniem mozaikowości krajobrazu (z lasami, zadrzewieniami, bagienkami, oczkami wodnymi itp.). Możliwy rozwój osadnictwa, ewentualnie drobnego przemysłu, ale raczej o małej uciążliwości, nie wodochłonnego.

W części zachodniej gminy rejonys wysoczyznowe "MF_B" - położone są na terenach strefy buforowej obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym *Puszczy Piskiej* (wg koncepcji ECONET-POLSKA), gdzie intensywność zagospodarowania powinna być mniejsza.

W części wschodniej gminy rejonys wysoczyznowe "MF_K" - znajdują się na obszarach korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym (wg koncepcji ECONET-POLSKA).

Część terenów obszaru moreny falistej: "MF_{KO}" , "MF_{BO}" położona na obszarach objętych prawną ochroną przyrody (w formie obszarów chronionego krajobrazu). W zagospodarowaniu tych terenów występują ograniczenia wynikające z właściwych aktów prawnych.

Wrażliwość całego obszaru gminy na antropopresję wynika głównie z położenia jej w zlewniach jezior - akwenów wodnych o słabej zdolności do samooczyszczania (w stosunku do wód płynących). Dla ochrony jezior powinno się eliminować zanieczyszczenia punktowe poprzez budowę systemu oczyszczania ścieków. Dopływy rozproszone powinno się minimalizować przez tworzenie wokół wód powierzchniowych, głównie wokół jezior - stref ochronnych, które winny być zagospodarowywane trwałą zielenią i niezabudowywane. Ochronę jezior należałoby dodatkowo realizować przez redukcję biogenów w ich dopływach: np. poprzez budowę zbiorników wodnych na ich biegu przed ujściem.

Na terenach wrażliwych pod względem możliwości zanieczyszczenia wód podziemnych w gospodarce ściekowej powinno się unikać stosowania szamb oraz odprowadzenia ścieków do ziemi, względnie poprzedzić to wykonaniem szczegółowych badań hydrogeologicznych. Tereny te powinny być objęte priorytetem w oczyszczaniu ścieków z ich odprowadzeniem do wód powierzchniowych. Powinno się na tych terenach promować rolnictwo ekologiczne, a także zalesienia. Ewentualne odstępstwa od tych zasad mogłyby dotyczyć jedynie pojedynczych przypadków np. zagród rolniczych położonych w oddaleniu od jednostek osadniczych i w oddaleniu od jezior.

Z analizy opracowań hydrogeologicznych i geomorfologii obszaru gminy, wysuwa się wniosek, że tereny wrażliwe - o słabszej izolacji - występują głównie w obrębie wydzielonych **obszarów „WB”**.

1.4. Obiekty uciążliwe.

Źródła potencjalnych zagrożeń	Miejscowość	Zabezpieczenia	Data zakończenia eksploatacji
Składowisko odpadów	Miechy	Piezometry do lokalnego monitorowania wód	Zostało zlikwidowane w 2007r. Planowana rekultywacja
Składowisko odpadów	Rydzewo	Brak badań oddziaływania na środowisko	Zostało zlikwidowane w 2007r. Rekultywacja wykonana w 2008 r.
Mogilnik przeterminowanych środków ochrony roślin	Konopki Wielkie	Teren ogrodzony i oznakowany. Piezometry do lokalnego monitorowania wód	W ramach „Wojewódzkiego programu likwidacji przeterminowanych środków ochrony roślin znajdu-

		podziemnych	jących się na składowiskach i magazynach woj.warm.-maz. został zlikwidowany i zrehabilitowany
--	--	-------------	---

Dla prawidłowego funkcjonowania odpadami został utworzony system wspólnego przedsięwzięcia w skali kilku gmin samorządowych, oparty na organizacji obejmującej: zbiórkę, segregację i utylizację odpadów.

W 1996 roku została oddana do użytku mechaniczno - biologiczno - chemiczna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Miłki. Przepustowość jej wynosi 215 m³/dobę, a ilość oczyszczanych ścieków w 1997 roku wynosiła 30m³/dobę. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rów wpływający do jez. Miłkowskiego.

1.5. Obiekty dóbr kultury podległe ochronie na podstawie właściwych przepisów szczególnych.

Poniżej w formie tabelarycznej zestawiono obiekty podlegające ochronie prawnej znajdujące się w gminie Miłki.

Obiekty zabytkowe oraz obiekty o szczególnych wartościach kulturowych na terenie gminy Miłki wpisane do rejestru zabytków.

Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu	Nr decyzji
Rejestr zabytków archeologicznych				
Marcinowa Wola	Zespół osadniczy	C-258	11 grudnia 2002	SOZ-59- IZA.5350-1/2003 z 09.01.2003
Paprotki	Osada OWR	C-261	11 grudnia 2002	decyzja SOZ- 4707-IZA-5350- 38/2002 z 11.12.2002
Paprotki	Zespół osadniczy (mezolit- OWR)	C-265	9 stycznia 2003	SOZ-59- IZA.5350-1/2003 z 09.01.2003
Paprotki	cmentarzysko ciałopalne kultury bogaczewskiej (pocz. n.e.)	C-196	20 października 1995	-
Staświny	grodzisko półwyspowe	C-029	28 listopada 1949	-
Rejestr zabytków nieruchomych				
Jagodne Małe	zespół dworsko-parkowy	A-3903	31 lipca 1996	WKZ 534/1054/D/96
Jagodne Małe	park dworski /pozostałości/ z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej oraz aleją dojazdową	A-2587	14 listopada 1988	KL WKZ 534/187/D/88

Marcinowa Wola	cmentarz wojenny żołnierzy armii rosyjskiej i niemieckiej z I wojny światowej	A-420/2	31 stycznia 1985	KL.WKZ 534/420/D/85
Miłki	kościół wraz z cmentarzem przykościelnym	A-688	15 listopada 1967	-
Rydzewo	Kościół P.W. Sw Andrzeja Boboli wraz z cmentarzem przykościelnym (gotycko-barokowy z XVI w)	A-689	15 listopada 1967	-
Paprotki	cmentarz wojenny z I wojny światowej lok. 2,5 km na płd od wsi/	A-491/S	15 maja 1986	KL.WKZ 534/491/D/86
Paprotki	cmentarz wojskowy z I wojny światowej	A-2859	28 sierpnia 1989	KL.WKZ 534/679/D/89
Przykop	cmentarz wojenny z I wojny światowej	A-492/S	15 maja 1986	KL.WKZ 534/492/D/86
Wierciejki	cmentarz ewangelicki	A-498/S	15 maja 1986	KL.WKZ 534/498/D/86
Wyszowate	cmentarz ewangelicki	A-2846	28 sierpnia 1989	KL.WKZ 534/680/D/89

2. STRUKTURA SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNA.

2.1. Statystyka ludności.

Gmina Miłki jest jedną z mniejszych gmin województwa warmińsko - mazurskiego i zamieszkuje ją ogółem ok. 3,9 tys. osób, co stanowi ok. 1% mieszkańców województwa. Wskaźnik gęstości zaludnienia w gminie Miłki w 2009 r. wynosił 22 osoby/1 km²...

Sytuację demograficzną w latach 2008-2009 przedstawia poniższa tabela.

Ludność w latach 2008-2009 Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn
	ogółem	mężczyźni	kobiety	na 1 km ²	
Województwo					
2008	1429277	696450	732827	59	105
2009	1429844	696792	733083	59	105
Gmina Miłki					
2008	3901	1966	1935	23	98
2009	3906	1963	1943	22	98

Źródło: Bank Danych Statystycznych 2008-2009

W latach 2008-2009 liczba mieszkańców gminy wzrosła o 5 osób, tj. 0,13%, podczas gdy w woj. warmińsko-mazurskim zmalała 0,21%.

W analizowanym okresie poziom przyrostu naturalnego w gminie Miłki wzrósł o 0,5, jednak w porównaniu z woj. warmińsko - mazurskim jest nadal wysoki.

Obecnie przyrost naturalny w województwie z 2,5 do 2,3 gdy w gminie miłki wzrósł z 2,8 do 3,3.

Czynnikami wzrostu rozwój demograficzny jest zmniejszające się ujemne saldo migracji, wskazujące na mniejszy odpływ ludności z gminy. W badanym okresie odpływ ludności zmalał prawie trzykrotnie natomiast napływ wzrósł o 1/3.

Szczegółowe dane na temat ruchu naturalnego i migracji ludności przedstawiają poniższe tabele.

Ruch naturalny ludności w 2008 i 2009r.

Wyszczególnienie	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
			ogółem	w tym Niemo-włęta					
w liczbach bezwzględnych na 1000 ludności									
Województwo									
2008	10009	16339	12811	83	3528	7,0	11,4	9,0	2,5
2009	9427	16538	13187	83	3351	6,6	11,6	9,2	2,3
Gmina Miłki									
2008	26	55	44	1	11	6,6	14	11,2	2,8
2009	22	47	34	1	12	5,6	12	8,7	3,3

Źródło: Bank Danych Statystycznych lata 2008-2009

Migracje ludności w latach 2008 i 2009.

Wyszczególnienie	Napływ				Odpływ				Saldo migracji
	ogółem	z miast	ze wsi	z zagranicy	ogółem	do miast	na wieś	za granicę	
Województwo									
2008	17527	9168	7782	577	20626	11087	8223	1316	-3099
2009	16165	8542	6949	674	18949	10355	7850	744	-2784
Gmina Miłki									
2008	29	16	25	1	51	30	21	-	-22
2009	44	15	31	1	52	38	14	-	-8

Źródło: Bank Danych Statystycznych lata 2008-2009

2.1.1. Liczba ludności w latach 2008-2009.

Wyszczególnienie	Lata		Przyrost (+) lub ubytek (-) w latach 2008-09
	2008	2009	
Liczba ludności	3901	3906	+5
	3975	3991	
	4021	3975	
Wskaźnik dynamiki 1990 = 100	100	100,1	x

Dynamika wzrostu liczby ludności w badanym okresie była minimalny i w stosunku do stanu z 2008 r. nastąpił wzrost zaledwie o 0,1%.

W ostatnich latach nastąpił wzrost ludności w gminie Miłki jest to związane z atrakcyjnością terenów gminy do zamieszkania.

Na terenie gminy Miłki w latach 2008-2009 nastąpił wzrost ludności o 5 osób, tj. wzrost o 0,13 %.

2.1.2. Struktura wieku i płci mieszkańców gminy Miłki.

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym.

Stan w dniu 31.XII.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mężczyźni	W wieku						Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
			przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym		
			razem	w tym mężczyźni	razem	w tym mężczyźni	razem	w tym mężczyźni	
Województwo									
2008	1427073	695352	297321	152364	927904	480944	201848	62044	53,8
2009	1427118	695542	291183	149268	929899	484437	206036	61837	53,5
Struktura w %									
2008	100	x	20,8	x	65,1	x	14,1	x	x
2009	100	x	20,4	x	65,2	x	14,4	x	x
Gmina Miłki									
2008	3833	1935	871	445	2441	1321	521	169	57
2009	3815	1930	840	423	2446	1339	529	168	56
Struktura w %									
2008	100	x	22,7	x	63,7	x	13,6	x	x
2009	100	x	22	x	64,1	x	13,9	x	x

Źródło: Bank Danych Statystycznych 2008-2009

W badanym okresie nastąpił spadek roczników przedprodukcyjnych o 0,7%, wzrosła natomiast liczba ludności w wieku produkcyjnym o 0,4% i liczba ludności w wieku poprodukcyjnym o 0,3%.

Spadek udziału liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście udziału ludności w wieku poprodukcyjnym wskazuje na starzenie się społeczeństwa. Proces ten zanotowano w całym kraju.

Szczegółowe dane dotyczące struktury wieku ludności przedstawia poniższa tabela.

Ludność według wieku w latach 2008 i 2009 Stan w dniu 31.XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W wieku									
		0-4 lata	5-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65 lat i więcej
Województwo											
2008	1427073	75168	73209	86329	108009	249686	195901	193116	214722	62754	168179
2009	1427118	77296	71911	82792	103731	248026	200269	186567	217220	71292	168014
Struktura w %											
2008	100	5,27	5,13	6,05	7,57	17,50	13,72	13,53	15,05	4,40	11,78
2009	100	5,42	5,04	5,80	7,27	17,38	14,03	13,07	15,22	5,00	11,77
Gmina Miłki											
2008	3833	228	213	240	317	688	488	515	542	165	437
2009	3815	219	209	238	303	690	512	487	539	178	444
Struktura w %											
2008	100	5,95	5,56	6,26	8,27	17,95	12,73	13,44	14,14	4,30	11,40
2009	100	5,74	5,48	6,24	7,94	18,09	13,42	12,77	14,13	4,67	11,64

Źródło: Bank Danych Statystycznych na lata 2008-2009.

roces spadku przyrostu naturalnego poruszany wcześniej wpłynął zasadniczo na ukształtowanie się takiej struktury wieku.

Zestawione szczegółowe wielkości ilustrują, iż struktura wieku w gminie Miłki w porównaniu ze średnimi w woj. jest korzystniejsza. Z zestawienia wynika, iż:

- liczba ludności w przedziale wiekowym 0-19 lat w gminie Miłki wynosi 25,4% (woj. 23,53%);
- liczba ludności w przedziale wiekowym 60 i więcej lat wynosi 11,64% (woj. 11,77%)

2.1.3. Struktura płci w 2009 r.

Struktura płci w 2009 r.

Wiek	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Liczba kobiet na 100 mężczyzn
Województwo				
wiek przedprodukcyjny	291183	149268	141915	94
wiek produkcyjny	929899	484437	445462	89
wiek poprodukcyjny	206036	61837	144199	232
Ogółem:	1427118	695542	731576	103
Struktura w % :	100	48,74	51,26	x
Gmina Miłki				
wiek przedprodukcyjny	840	423	417	99
wiek produkcyjny	2446	1339	1107	83
wiek poprodukcyjny	529	168	361	215
Ogółem:	3815	1930	1885	98
Struktura w % :	100	50,59	49,41	x

Z powyższego zestawienia wynika, iż struktura płci w gminie Miłki różni się co do średnich w województwie. W ogólnej liczbie ludności w 2009 r. - 50,59% populacji stanowili mężczyźni, natomiast 49,41% kobiety.

Ogółem na 100 mężczyzn w gminie przypadało 98 kobiet, w województwie wskaźnik ten był wyższy i wynosił 103 kobiet.

Zdecydowana przewaga liczby mężczyzn występuje w wieku produkcyjnym i wynosi 83 kobiet/100 mężczyzn. Dla przyszłego rozwoju demograficznego gminy najistotniejsza jest struktura płci w grupie wieku 18-39 lat, tj. w wieku najczęstszego zawierania małżeństw.

W gminie Miłki wskaźnik ten wynosił 99 kobiety/100 mężczyzn i był wyższy w porównaniu z województwem, gdzie wynosił 94 kobiety/100 mężczyzn.

Zjawisko deformacji struktury płci w oznaczonej grupie wieku może wywrzeć negatywny wpływ na rozwój demograficzny gminy w okresie perspektywicznym.

Dominacja kobiet występuje jedynie w wieku poprodukcyjnym i wynosi 215 kobiet/100 mężczyzn.

2.2. Zatrudnienie.

Na przestrzeni ostatnich 20 lat a więc w okresie transformacji ustrojowej zmianie uległa struktura zatrudnienia. Rolnictwo, jakkolwiek jest znaczącym źródłem utrzymania, to nie jest już dominującym. Zdecydowanie zmalało zatrudnienie w wielkoobszarowych gospodarstwach rolnych utworzonych na bazie dawnych państwowych gospodarstw rolnych. Zdecydowanie wzrosła ranga podstawowych usług dla ludności: budownictwo, mechanizacja, handel, transport. Znajduje to odzwierciedlenie w liczbie małych przedsiębiorstw i zakładów prowadzących działalność gospodarczą zatrudniających do 5 osób.

Najważniejszymi branżami o wysokim zatrudnieniu są: oświata, administracja samorządowa, usługi komunalne, handel.

2.2.1. Bezrobocie.

Spadek zatrudnienia w okresie 2008-2009 spowodował wzrost bezrobocia.

Ilość bezrobotnych w liczbach bezwzględnych w gminie Miłki sięgał wówczas ok. 308 osób, z czego 53% stanowiły kobiety.

Charakterystykę zarejestrowanych bezrobotnych na terenie gminy Miłki przedstawia poniższa tabela.

Wybrane dane o bezrobotnych w latach 2008-2009

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani				
	ogółem	kobiety	% osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym	% kobiet bezrobotnych w wieku produkcyjnym	% mężczyzn bezrobotnych w wieku produkcyjnym
Województwo					
2008	87420	56334	9,4	11,1	7,8
2009	109181	30737	11,7	12,6	10,9
Gmina Miłki					
2008	261	154	10,7	8,1	13,8
2009	308	164	12,6	10,8	14,8

Źródło: Bank Danych Statystycznych

Bezrobocie na terenie gminy w badanym okresie osiągało znacznie większe rozmiary niż przeciętnie w woj. Warmińsko - mazurskim.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Miłki wyniósł 12,6%, podczas gdy w województwie 11,7%.
Należy założyć stopniowe zmniejszanie bezrobocia w wyniku inicjatyw i przystosowania się do nowych warunków ekonomicznych mieszkańców gminy.

Wg danych Urzędu Pracy w Giżycku na koniec grudnia 2009 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Miłki znacznie się zwiększył i wynosiła 308 osób, z czego 53 % stanowiły kobiety.

2.3. Mieszkalnictwo.

Zasoby mieszkaniowe gminy Miłki w 2008 r. wynoszą łącznie 1134 mieszkań.

W porównaniu z 2007r. liczba mieszkań wzrosła o 109 mieszkań w ciągu 1 roku.

Dane o zasobach mieszkaniowych przedstawionych w poniższej tabeli dotyczą budynków spółdzielni mieszkaniowych, zakładów pracy, komunalnych i prywatnych.

Zasoby mieszkaniowe zamieszkane Stan w dniu 31.XII

Wyszczególnienie	Mieszkania W tys	Izby W tys.	Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	Przeciętna		
				powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	liczba osób na	
					1 mieszkanie	1 izbę
Województwo						
2007	467,2	1728,9	30497,6	21,4	3,05	0,82
2008	473,9	1755,4	31107,8	21,8	3,01	0,81
Gmina Miłki						
2007	1043	4004	71,2	17,8	3,84	1,00
2008	1134	4705	87,7	22,9	3,36	0,81

Źródło: Bank Danych Statystycznych lata 2007-2008

Z powyższych danych wynika, iż liczba mieszkań na 1000 ludności w gminie Miłki wynosi 3360 mieszkań i różni się nieznacznie do średnich w woj. Warmińsko - mazurskim, gdzie wynosi 3010 mieszkań.

Mieszkania oddane do użytku w latach 2007-2009

Wyszczególnienie	Mieszkania		Izby		Powierzchnia użytkowa mieszkań w m		Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	
	ogółem	W tym w budynkach indywidualnych ¹	ogółem	W tym w budynkach indywidualnych ¹	ogółem	w tym budynkach indywidualnych	w budynkach	
							spółdzielczych, komunalnych, zakładów pracy i innych inwestorów	indywidualnych
Województwo								
2007	5833	2635	23059	13280	490333	318426	44,5	120,8
2008	6833	3419	26863	16802	617787	421179	43,9	123,2
Gmina Miłki								
2008	6	6	32	32	637	637	x	106,2
2009	9	9	58	58	1930	1930	x	214,0

Źródło: Bank Danych Statystycznych 2007 – 2009.

W latach 2008 - 2009 oddanych do użytku było zaledwie 15 mieszkań, jednak stan i tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego w obecnych uwarunkowaniach zależy będzie od inicjatyw i kondycji finansowej mieszkańców gminy.

2.4. Usługi publiczne.

2.4.1. Placówki samorządowe w zakresie oświaty

Placówki wychowania przedszkolnego

Na terenie gminy Miłki znajduje się ogółem 5 placówek przedszkolnych, w tym 4 oddział przedszkolny przy szkołach podstawowych.

Wychowaniem przedszkolnym w 1997r. objętych było łącznie 96 dzieci. Dane dotyczące wychowania przedszkolnego przedstawia tabela.

Wychowanie przedszkolne.

Stan na początku roku szkolnego

Wyszczególnienie	Placówki	Oddziały	Miejsca	Dzieci
a-ogółem				
b- przedszkola				
c-oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych				
Województwo				
2008 ..... a	635	743	X	32369
b	232	481	23495	24328
c	403	262	X	8041
2009..... a	633	1537	X	133956
b	243	1048	24763	25317
c	390	489	X	8539
Gmina Miłki				
2008 ..... a	3	5	X	87
b	1	3	37	57
c	2	2	X	30
2009 ..... a	3	5	X	100
b	1	3	37	64
c	2	2	X	36

Źródło: Bank Danych Statystycznych lata 2008-2009.

Standardy funkcjonowania oddziałów przedszkolnych w gm. Miłki są pochodną stanu i możliwości lokalnej bazy szkół podstawowych.

Szkoły podstawowe i gimnazja.

Gmina Miłki obsługiwana jest przez 3 szkoły podstawowe oraz przez jedną szkołę gimnazjalną.

Dane zawarte w poniższych tabelach, pochodzące z publikacji statystycznych wskazują na korzystną sytuację w szkolnictwie, będącym w gestii samorządu lokalnego.

Szkoły podstawowe i gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych) Stan na początku roku szkolnego.

Wyszczególnienie	Szkoły			Uczniowie		Absolwenci	
	ogółem	podstawowe	gimnazja	ogółem	w tym w gimnazjum	ogółem	w tym kobiety
Województwo							
2008	756	516	240	150420	57653	36943	18183
2009	761	515	246	144849	55028	35385	17615
Gmina Miłki							
2008	4	3	1	412	136	104	48
2009	4	3	1	384	127	108	53

Źródło: Bank Danych Regionalnych 2008 – 2009 r.

Z danych statystycznych wynika, iż na 1 pełno zatrudnionego nauczyciela przypada 14 uczniów, podczas gdy średnio w gminach wiejskich wskaźnik ten wynosi 12.

Na 1 oddział przypada 18 uczniów, natomiast wskaźnik uczniów przypadających na 1 pomieszczenie do nauki wynosi 15 przy normatywnych 23, co jest sytuacją korzystniejszą od normatywnej. W gminach wiejskich sytuacja jest podobna.

Trendy demograficzne nie wskazują na wzrost liczby ludności w wieku szkolnym, a więc istniejąca sieć szkół byłaby wystarczająca również na okres perspektywiczny. W związku z reformą systemu oświaty ustalono w gminie nowy model sieci szkolnej, obejmujący:

- szkołę podstawową z gimnazjum w Miłkach,
- szkołę podstawową w Staświnach,
- szkołę podstawową w Rydzewie.

Model ten bazuje na istniejących obiektach szkolnych .

2.4. 2. Opieka zdrowotna.

Obsługa w zakresie służby zdrowia na terenie gminy Miłki nie zaspakaja w pełni potrzeb mieszkańców.

Na terenie gminy funkcjonuje Samodzielny Niepubliczny Gminny Ośrodek Zdrowia w Miłkach świadczący usługi w zakresie podstawowym publicznej opieki zdrowotnej.

Dane na temat placówek oraz personelu służby zdrowia przedstawiają poniższe tabele.

Apteki, punkty apteczne oraz ośrodki zdrowia w latach 2008 i 2009.

Wyszczególnienie	Apteki	Liczba ludności na 1 aptekę	Punkty apteczne	Liczba ludności na 1 punkt apteczny	Farmaceuci	Ośrodki zdrowia	
						ogółem	gminne
Województwo							
2008	355	4020	39	x	625	550	78
2009	353	4043	42	x	569	695	75
Gmina Miłki							
2008	-	x	1	4021	-	1	1
2009	-	x	1	3975	-	1	1

Źródło: Bank Danych Statystycznych lata 2008 – 2009.

Na terenie gminy zlokalizowany jest jeden punkt apteczny, na który przypada ludność całej gminy.

Personel służby zdrowia Stan w dniu 31.XII

Wyszczególnienie	Lekarze	Lekarze dentyści	Pielęgniarki		Położne	Lekarze	Lekarze dentyści	Pielęgniarki		Położne
			ogółem	w tym o pełnych kwalifikacjach				ogółem	W tym o pełnych kwalifikacjach	
			w liczbach bezwzględnych					na 10 tys. ludności		
Województwo										
2007	3958	498	5916	105	779	27,7	3,5	41,5	0,7	5,5
2008	4061	495	7179	158	804	28,5	3,5	50,3	1,1	5,6
Gmina Miłki										
2007	2	1	5	5	-	5,2	2,6	13,0	13,0	-
2008	2	1	5	5	-	5,2	2,6	13,0	13,0	-

Źródło: Bank Danych Statystycznych na lata 2007-2008.

W zakresie opieki lekarskiej gmina znacznie odbiega na niekorzyść od województwa jako całość. Wskaźnik liczby lekarzy na 10 tys. ludności w gminie w 2008r. wynosił 5,2, podczas gdy średnio w województwie wynosił on 28,5. Wskaźniki te nie oddają jednak rzeczywistej dostępności usług medycznych w gminie Miłki, ponieważ jest ona względnie korzystniejsza od obrazu powyższych danych - przez bliskość powiązań gminy Miłki z m. Giżyckiem i jego bazą opieki medycznej.

2.4.3. Placówki upowszechniania kultury.

Działalność kulturalna na terenie gminy Miłki prowadzona jest przez Ośrodek Kultury, który podporządkowany jest władzom samorządowym.

Na terenie gminy funkcjonuje również 8 świetlic wiejskich, których stan techniczny jest dostateczny.

Biblioteki publiczne odgrywają ważną rolę w upowszechnianiu literatury. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje Biblioteka Gminna w Miłkach.

Szczegółowe dane na ten temat przedstawia tabela.

Biblioteki publiczne Stan w dniu 31.XII

Wyszczególnienie	Placówki biblioteczne		Księgozbiór w woluminach			Czytelnicy	Wypożyczenia księgozbioru	
	biblioteki	filie biblioteczne	w tys.	na 1000 ludności	na 1 czytelnika		w tys. woluminów	na 1 czytelnika w woluminach
Województwo								
2008	320	133	5342,9	3744	22,62	236185	4220,3	17,9
2009	319	134	5213,2	3653	22,50	231736	4243,0	18,3
Gmina Miłki								
2008	1	1	12,4	3223,8	26,8	462	6	13,0
2009	1	1	11,8	3098,6	23,3	507	6,6	13,0

Źródło: Bank Danych Statystycznych na lata 2008 -2009

Wskaźniki dotyczące działalności bibliotek są niekorzystne na tle średnich w województwie. W gminie Miłki na 1000 mieszkańców przypadało w 2009r. 3098,6 woluminów, średnia w województwie wynosiła 3653 woluminów.

Na 1 placówkę biblioteczną w 2009 r. w gm. Miłki przypadało 1907 osób, średnia w województwie była wyższa i wynosiła 3150 osób.

Niepokojący jest wskaźnik wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach, który jest o 1/3 mniejszy w porównaniu z województwem.

3. STRUKTURA GOSPODARCZA.

Na charakterystykę struktury gospodarczej gminy wiejskiej, jaką jest gmina Miłki, składają się następujące działy, istotne dla ustalenia przez właściwe organy samorządowe polityki rozwoju. Do działów tych należą:

- struktura własności i użytkowania gruntów,
- struktura działalności gospodarczej pozarolniczej,
- struktura sieci osadniczej wraz z jej alokacją przestrzenną i alokacją przestrzenną podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym,
- struktura dochodów i wydatków budżetu gminy.

3.1. Struktura własności i użytkowania gruntów.

Struktura użytkowania gruntów

Lata	Pow. ogólna ha %	Użytki rolne			Grunty leśne i zadrzewienia	Wody otwarte	Użytki kopalne	Tereny budowl. i zieleń tow.	Tereny komunikacji	Pozostałe grunty i nieużytki
		ogółem	gr. orne i sady	użytki zielone						
1998	16943	10927	7556	3371	2570	1864	13	300	440	829
	100,0	64,5	44,6	19,9	15,2	11,0	<0,1	1,8	2,6	4,9
2002	16943	10310	7168	3142	1362	-	-	-	-	-
	100,0	60,85	42,31	18,54	8,0	-	-	-	-	-

W strukturze użytkowania gruntów me zaszły w latach 1998-2002 istotne zmiany a charakterystyczne cechy tej struktury są następujące:

- dominacja użytków rolnych (60,85%), w których 2/3 stanowią grunty orne a 1/3-cią użytki zielone,
- niski stopień lesistości (8%),

Powyższe cechy struktury użytkowania gruntów na tle uwarunkowań środowiska przyrodniczego gm. Miłki wyrażają potencjalne możliwości przekształceń tej struktury w procesie restrukturyzacji obszarów wiejskich w kierunkach:

- a) koncentracji intensywnych form gospodarki rolnej na gruntach o korzystnych walorach agroprzyrodniczych,
- b) rozwoju różnych form zagospodarowania turystycznego na gruntach o mniej korzystnych walorach agroprzyrodniczych w obszarach krajobrazu chronionego,
- c) zalesień gruntów o najsłabszych walorach agroprzyrodniczych i ścisłej ochrony obszarów o najcenniejszych walorach przyrodniczych.

Struktura własności gruntów.

Powyższe zestawienie ukazuje stosunkowo duży udział własności państwowej w strukturze własności gruntów. Jest to pozostałość pod. gospodarce pgr-owskiej. W analizowanym okresie nastąpiła spadek udziału własności państwowej, głównie na skutek prywatyzacji zasobów ANR SP, co w strukturze własności gruntów rolnych stworzyło nową jakość. Od 1998r. udział własności prywatnej w gospodarce rolnej gminy stał się większy niż udział ANR SP. Proces tych przekształceń obrazują także następujące dane, odniesione do struktury własności gruntów rolnych w obszarze gminy:

Lata	Grunty rolne ogółem	Grunty rolne państwowe		Grunty rolne prywatne	
		ha	%	ha	%
1998	10927	5083	42,7	6819	57,3
	100,0				
2002	11672	4563	39,1	7109	60,9
	100,0				

W ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w okresie 1998 – 2002 udział własności prywatnej wzrósł o 3,6%, a udział własności państwowej spadł o 3,6%. W tym stanie rzeczy w strukturze własności gospodarki rolnej przeważa własność prywatna (60,9%).

Z przytoczonych danych wynika jednak konieczność kontynuowania procesu przekształceń własności gruntów rolnych w zarządzie ANR SP.

Jest to związane z kierunkiem tego procesu, wpływającym na kształtowanie struktury przestrzennej gminy w zakresie gospodarki rolnej. Chodzi bowiem o to, czy dominować będzie w procesie przekształceń sprzedaż dużych arealów jako przedmiotu obrotu cywilnoprawnego, czy też parcelacja gruntów ANR SP na powiększenie istniejących gospodarstw chłopskich. Wzajemne proporcje tych kierunków przekształceń w znaczącym stopniu będą determinować na przyszłość strukturę zagospodarowania przestrzennego w obszarze gminy.

3.2. Struktura działalności gospodarczej pozarolniczej

Na powyższą strukturę w skali gminy Miłki na tle województwa warmińsko - mazurskiego składają się przekroje analityczne podmiotów gospodarczych wg form prawnych i sekcji PKD,

Poza w/w przekrojami strukturalnymi analizie poddano alokacje przestrzenną podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym.

3.2 .1. Podmioty gospodarki narodowej wg form prawnych i sekcji PKD.

Wg danych zawartych w materiałach statystycznych w 2008 r. zarejestrowanych było 181 podmiotów gospodarki narodowej. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Podmioty gospodarki narodowej wg form prawnych w 2008r.

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym								
		przedsiębiorstwa		spółki				spółdzielnie	fundacje	stowarzyszenia i org społeczne
		państwowe	komunalne	razem	prawa handlowe	cywilne	pozostałe			
Województwo 2008	115821	10	-	12307	5514	6734	-	702	209	3674
Struktura w %										
2008	100	0,00009	x	10,63	4,76	5,81	x	0,006	0,002	0,03
Gmina Miłki 2008	181	-	-	10	10	-	-	4	-	9
Struktura w %										
2008	100	-	-	5,52	5,52	-	-	2,21	-	4,97

Źródło: Bank Danych Statystycznych 2008r.

Struktura podmiotowa gospodarki narodowej wg sekcji PKD w ostatnich latach nie ulegała zmianom. Pozostałe podmioty świadczą usługi publiczne w zakresie oświaty, kultury i gospodarki komunalnej.

Analiza danych przedstawionych poniżej prowadzi do następujących wniosków w zakresie struktury zakładów prowadzących działalność gospodarczą w przekrojach działowych:

- wskaźnik ilości zakładów na 1000 mieszkańców wynoszący 47 jest niższy w porównaniu z województwem (80 zakłady).
- porównywalny łączny udział sekcji działalność produkcyjna, transport i budownictwo z województwem warmińsko - mazurskie,
- 3-krotnie wyższy niż w województwie udział sekcji hotele i restauracje,
- nieznacznie niższy niż w województwie udział sekcji handel i naprawy,
- 2,5-krotnie niższy w porównaniu z województwem udział sekcji transport, składowanie i łączność oraz obsługa nieruchomości i firm,

W Ujęciu dynamicznym zmian struktury działowej zakładów prowadzących działalność gospodarczą w latach 2008-2009 można zaobserwować następujące tendencje w gminie Miłki:

- ilości zakładów w gminie się nie zmieniła, podczas gdy w województwie warmińsko – mazurskim nastąpił spadek o 1%,
- o 1% spadek liczby zakładów w sekcji budownictwo,
- o 1% wzrost liczby zakładów w sekcji transport, składowanie i łączność.

Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD w latach 2008-2009.

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym						
		działalność produkcyjna	budownictwo	transport, gospodarka magazynowa i łączność	handel i naprawy	hotele i restauracje	Pośrednictwo finansowe	obsługa nieruchomości firm
Województwo 2008	115821	9908	13163	7578	31242	3379	4236	20045
2009	114821	9754	13213	7727	29552	3263	3860	20323
Struktura w %								
2008	100	8,55	11,37	6,54	26,97	2,92	3,66	17,31
2009	100	8,49	11,51	6,73	25,74	2,84	3,36	17,70
Gmina Miłki 2008	181	16	30	5	41	16	3	11
2009	181	18	28	7	39	17	3	8
Struktura w %								
2008	100	8,84	16,57	2,76	22,65	8,84	1,66	6,08
2009	100	9,94	15,47	3,87	21,55	9,39	1,66	4,42

Źródło: Bank Danych Statystycznych lata 2008-2009

3.2.3. Sieć osadnicza.

Struktura sieci osadniczej.

Gmina Miłki liczy ogółem 23 miejscowości, stanowiących ogniwa sieci osadniczej.

Miejscowości te są bardzo zróżnicowane pod względem wielkości. Najmniejsza miejscowość (Wierciejki) liczy 9 mieszkańców, największa (Miłki)- 650 mieszkańców.

Średnia wielkość wsi w gminie wynosi 180 mieszkańców, co świadczy o rozdrobnieniu sieci osadniczej.

Strukturę sieci osadniczej wg wielkości miejscowości przedstawia poniższe zestawienie: Z przedstawionego zestawienia wynikają następujące cechy strukturalne sieci osadniczej w gminie Miłki:

Wyszczególnienie	Ogółem	Do 50-ciu Mieszk.	51-100 Mieszk.	101-200 Mieszk.	201-300 Mieszk.	301 – 500 Mieszk.	Pow. 501 mieszk.
Ilość miejscowości	23	5	5	4	4	4	1
Struktura w %	100	21,7	21,7	17,4	17,4	17,4	4,4
Ilość mieszkańców	4144	106	322	337	1022	1407	650
Struktura w %	100	2,6	7,8	15,4	24,7	33,9	15,6

- jednostki o wielkości mniejszej od średniej gminnej (poniżej 200 mieszkańców) stanowią 60,8% ilości ogniw sieci osadniczej i skupiają 25,8% ludności gminnej,
- jednostki o wielkości powyżej 200 mieszkańców stanowią 39,2% ilości ogniw sieci osadniczej i skupiają 74,2% ludności gminy,
- największa miejscowość gminna Miłki skupia 15,6% ludności gminy,
- pięć największych miejscowości w gminie, liczących powyżej 300 mieszkańców, skupia 49,5% ludności gminy miejscowości położone w bezpośrednim otoczeniu drogi krajowej koncentrują 51,7% ludności gminy.

3.2.4. Alokacja przestrzenna podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym.

Strukturę alokacji przestrzennej wg skupisk koncentracji podmiotów przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem	Skupiska koncentracji podmiotów wg grup ilości podmiotów							
		0	1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-20	21-40
Ilość miejscowości	23	5	6	5	2	2	1	1	1
%	100	21,74	26,09	21,74	8,69	8,69	4,35	4,35	4,35

Z powyższego zestawienia wynikają następujące wnioski:

- 21,74% miejscowości nie posiada żadnej działalności gospodarczej pozarolniczej, a 26,1 % miejscowości stanowi skupiska jedno- lub dwupodmiotowe.

Zgodnie z teoriami rozchodzenia się kapitału i aktywności gospodarczych panujących w geografii ekonomicznej, obszarami koncentracji tych aktywności są najczęściej pasma terytorialne układów komunikacyjnych. Również w gminie Miłki taka tendencja jest zauważalna.

Poniżej przedstawiono dane pochodzące z rejestru zakładów fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Miłki.

Alokacja przestrzenna podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym na terenie gminy Miłki.

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności		Zakłady osób fizycznych		Ilość zakładów osób fizycznych na 1-go mieszkańca
		ogółem	W % do ogólnej liczby ludności (4144)	ogółem	w%	
I.	Czyprki	114	2,75	1	0,893	0,009
2.	Danowo	65	1,57	2	1,786	0,031
3.	Jagodne Małe	263	6,35	4	3,571	0,015
4.	Jagodne Wielkie	160	3,86	2	1,786	0,013
5.	Kleszczewo	186	4,49	5	4,464	0,027
6.	Konopki Małe	57	1,38	1	0,893	0,018
7.	Konopki Wielkie	177	4,27	7	6,250	0,040 (6)
8.	Konopki Wielkie 2	273	6,59	3	2,678	0,011
9.	Lipowy Dwór	69	1,67	3	2,678	0,043 (5)
10.	Marcinowa Wola	308	7,43	9	8,037	0,029
II.	Miechy	16	0,39	1	0,893	0,063 (2)
12.	Miłki	650	15,68	37	33,036	0,057 (3)
13.	Wierciejki	9	0,21	1	0,893	0,111 (1)
14.	Poprotki	254	6,13	3	2,678	0,012
15.	Ruda	364	8,78	4	3,571	0,011
16.	Rydzewo	311	7,50	17	15,179	0,055 (4)
17.	Staświny	424	10,23	7	6,250	0,017
18.	Wyszowate	232	5,60	5	4,464	0,022
Razem		3932	94,88	112	100,0	x

- pięć największych miejscowości skupia 66,1 % ilości podmiotów
- miejscowości położone w bezpośrednim otoczeniu drogi krajowej skupiają łącznie 53,6% ilości podmiotów
- ośrodek
- gminy Miłki skupiają 33,0% ilości podmiotów gospodarczych.

3.3. Struktura budżetu gminy Miłki.

Budżet gminy samorządowej należy do bardzo ważnych instrumentów kreowania jej polityki rozwoju, ponieważ jest głównym źródłem finansowania usług publicznych oraz inwestycji infrastrukturalnych, należących do ustawowych zadań własnych gminy. Są to bowiem działania tworzące warunki do inwestowania dla podmiotów gospodarczych i funkcji wytwórczych w gminie oraz poprawiające standardy obsługi ludności. W gminach rolniczych funkcją tych działań staje się również restrukturyzacja obszarów wiejskich w związku z procesami integracyjnymi z Unią Europejską. Dlatego analiza strukturalna budżetu gminy w istotny sposób dopełnia analitykę struktury gospodarczej w gminie.

3.3.1. Dochody budżetowe gminy Miłki.

W zakresie dochodów budżetowych poddano analizie dwa najistotniejsze czynniki, tzn. tempo wzrostu dochodów za rok 2008-09 oraz strukturę dochodów za rok 2009. Tempo wzrostu dochodów budżetowych globalnie oraz tempo wzrostu dochodów budżetowych na jednego mieszkańca ujęto na tle analogicznych danych porównawczych woj. warmińsko - mazurskiego.

Lata	Dochody budżetowe		Dochody budżetowe na 1mieszkańca	
	województwo	gmina	województwo	Gmina
	Warm.-mazur.	Miłki	Warm.-mazur.	Miłki
2008	3936108287,13	11016402,82	2759,47	2859,18
2009	4031522402,88	10369275,80	2823,85	2695,42

Analiza powyższych danych prowadzi do następujących wniosków:

W latach 2008-2009 zarówno tempo wzrostu wielkości dochodów budżetowych jak i tempo wzrostu dochodów budżetowych na 1-go mieszkańca w gminie Miłki kształtuje się znacznie poniżej analogicznych wielkości dla całego województwa,

3.3.2. Struktura dochodów budżetowych gminy Miłki (wykonanie za rok 2009)

Wyszczególnienie	Składniki dochodu bezp. związane z aktywnością gospodarczą	Składniki redystrybucyjne	Składniki interwencyjne
Województwo	44,57 %	33,94%	21,49%
Gmina Miłki	40,28%	25,54%	34,18%

Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, że:

- w strukturze dochodów budżetowych gminy Miłki udział składników bezpośrednio związanych z aktywnością gospodarczą (podatki i opłaty lokalne wraz z udziałem w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa) w jej obszarze kształtuje się na poziomie 40,28% struktury budżetowej, tj. nieco poniżej analogicznych udziałów dla województwa - 44,57%.
- udział w strukturze dochodowej budżetu gminy środków pochodzących z mechanizmu redystrybucji dochodowej (subwencja ogólna) stanowi 25,54% dochodów budżetowych i jest znacznie niższy od analogicznych wskaźników dla województwa (33,94%)
- udział w strukturze dochodowej budżetu gminy środków stanowiących formę interwencjonizmu państwowego (dotacje celowe) wynosi 34,18% (w województwie 21,49%).

Szczegółowe dane przedstawione w poniższej tabeli (zawierające dane z wykonania budżetu gm. Miłki za 2009r.) wskazują, iż udział poszczególnych składników w roku 1998 nie uległ zmianie.

Dochody budżetowe według rodzajów w latach 2008-2009 w tys. zł.

Wyszczególnienie	Ogółem	Dochody własne					Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa			Dotacje celowe z budżetu państwa	Środki na dofinansowanie zadań gmin ze źródeł pozabudżetowych	Subwencje ogólne (Łącznie z subwencją na zadania oświatowe)
		razem	w tym				razem	od osób prawnych	od osób fizycznych			
			podatek rolny	podatek od nieruchomości	podatek od środków transportowych	opłata skarbową						
Województwo												
2008	3936108,3	1874176,1	86535,5	410884,6	24349,4	18711,6	709570,1	38039,0	671531,1	807541,7	-	1221852,1
2009	4031522,4	1756752,6	87749,9	427203,0	25370,9	15798,4	653876,2	34081,4	619794,8	847200,5	-	1337689,5
Struktura w %												
2008	100	47,61	4,61	21,92	1,30	0,99	18,03	5,36	94,64	20,52	x	31,04
2009	100	43,58	4,99	24,32	1,44	0,89	16,22	5,21	94,79	21,01	x	33,18
Gmina Milki												
2008	11016,4	3765,3	788,4	841,5	20,2	18,8	723,1	36,7	686,5	2813,1	-	4438,0
2009	10369,3	2908,2	679,1	959,4	12,3	13,9	626,7	7,7	619,0	2566,2	-	4856,5
Struktura w %												
2008	100	34,18	20,94	22,35	0,54	0,50	6,56	5,08	94,92	25,54	x	40,28
2009	100	28,05	23,35	32,99	0,42	0,48	6,04	1,23	98,77	24,75	x	46,84

Źródło: Bank Danych Statystycznych lata 2008-2009.

3.3.3 . Struktura wydatków budżetowych gminy Miłki.

Analizę struktury wydatków budżetowych gminy dokonano w przekroju działowym i w przekroju rzeczowym.

Z zestawienia wydatków w przekroju działowym, zawierającego dane gm. Miłki na tle województwa warmińsko- mazurskiego można określić następujące tendencje, występujące w latach 2008-09:

- udział poszczególnych działów wydatków budżetowych gminy nie ulegał znaczącym zmianom. Pozostałe działy wykazują względnie stabilny udział.
- proporcje poszczególnych działów wydatków budżetowych znacznie się różnią do analogicznych proporcji w województwie, za wyjątkiem wydatków na ochronę zdrowia, której udział jest zbliżony.

Zestawienie wydatków budżetowych gm. Miłki w strukturze rzeczowej na tle województwa warmińsko - mazurskiego w latach 2008-09 prowadzi do następujących wniosków:

- proporcje poszczególnych grup rzeczowych w strukturze wydatków budżetowych gminy są zbliżone do analogicznych proporcji w województwie. Wyjątek stanowią:
  - wydatki na materiały i usługi, których udział jest nieznacznie wyższy zarówno w porównaniu z województwem jak.
  - wydatki na inwestycje, których udział jest o 16,3% niższy w porównaniu z województwem warmińsko - mazurskim.
  - dotacje 2- krotnie niższe w porównaniu z województwem
  - inwestycje 6 – krotnie niższe w porównaniu z województwem

Udział wydatków inwestycyjnych w strukturze budżetu gminy należał w latach 2008-2009 do najniższych w województwie. Jest to związane z panującym kryzysem światowym.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Wydatki budżetowe wg wybranych działów klasyfikacji budżetowej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym:											
		gospodarka komunalna	gospodarka mieszkaniowa	oświata i wychowanie	kultura i sztuka	ochrona zdrowia	Opieka społeczna	kultura fizyczna i sportu	administracja państwowa i samorządowa	turystyka	Transport i łączność	Rolnictwo i łowiectwo	Bezpieczeństwo publiczne i ochrony przeciwpożarowej
Województwo 2008	3928510,8	243088,8	136999,9	1364874,2	123677,7	39853,6	871641,5	119227,5	367726,0	19298,2	290654,8	103043,4	61080,5
2009	4367931,1	349538,6	140630,1	1460849,5	125205,9	46561,1	911884,6	152333,1	399568,9	18144,2	373554,3	109115,9	72840,9
Struktura w %													
2008	100	6,2	3,5	34,7	3,2	1,0	22,2	3,1	9,4	0,5	7,4	2,6	1,6
2009	100	8,0	3,2	33,4	2,9	1,1	20,9	3,5	9,2	0,4	8,6	2,5	1,7
Gmina Miłki													
2008	11357,1	329,5	74,9	4813,9	238	99,4	2597,4	38,6	1699,8	1,3	145	487,7	159,1
2009	11125,7	322,6	59,4	4579,5	324,6	73,7	2317,5	63,4	1572,6	2	199,7	675,6	202,2
Struktura w %													
2008	100	2,9	0,7	42,4	2,1	0,9	22,9	0,3	15,0	0,01	1,3	4,3	1,4
2009	100	2,8	0,5	41,2	2,9	0,7	20,8	0,6	14,1	0,02	1,8	6,1	1,8

Źródło: Bank Danych Statystycznych lata 2008 -2009

Wydatki budżetowe w przekroju rzeczowym.

Wyszczególnienie	Ogółem w tys. zł	W tym				
		wynagrodzenia	materiały i usługi	opłaty i składki	dotacje	inwestycje
		w tysiącach zł				
Województwo						
2008	3928510,6	1187017,0	653090,7	212364,8	272149,0	648587,0
2009	4367931,1	1299617,2	685186,4	219893,5	311673,5	863393,2
Struktura w %						
2008	100	30,2	16,6	5,4	6,9	16,5
2009	100	29,8	15,7	5,0	7,1	19,8
Gmina Miłki						
2008	11357,2	3736,6	2319,6	645,6	260,2	1022,3
2009	11125,7	4071,5	2089,9	695,6	396,5	386,9
Struktura w %						
2008	100	32,9	20,4	5,7	2,3	9,0
2009	100	36,6	18,8	6,3	3,6	3,5

Źródło: Bank Danych statystycznych lata 2008-2009

Gmina Miłki należy do gmin wiejskich o jednym z najwyższych dochodów budżetowych na 1 mieszkańca. Powyższe tendencje sygnalizują bardzo korzystną sytuację w możliwościach wzrostu dochodów budżetowych gminy na tle gmin wiejskich województwa.

Dla lepszego zilustrowania struktury budżetu gm. Miłki poniżej przedstawiono niektóre składniki dochodów i wydatków budżetowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca na tle gmin wiejskich i województwa.

Dochody i wydatki budżetowe na 1 mieszkańca (w złotych)

Wyszczególnienie	Dochody			Wydatki		
	ogółem	w tym		ogółem	w tym	
		podatki i opłaty lokalne	udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa		Na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	Na oświatę i wychowanie
Województwo						
2008	2759,47	420,02	497,45	2754,14	86,71	956,87
2009	2823,85	424,75	458	3059,48	87,70	1023,24
Gmina Miłki						
2008	2859,18	506,80	187,67	2947,62	61,77	1249,41
2009	2695,42	473,33	162,02	2892,05	84,38	1190,40

Źródło: Bank Danych Statystycznych lata 2008 – 2009.

Powyższe zestawienie ujawnia następujące tendencje w gospodarce samorządowej:

Niższy w porównaniu z województwem udział w dochodach budżetowych podatków i opłat lokalnych (dochodów własnych); niewiele wyższy udział w dochodach dotacji celowych (środki zewnętrzne); Ok. 1/5 wyższe w porównaniu z województwem wydatki na materiały i usługi

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, ELEKTROENERGETYKA I KOMUNIKACJA.

4.1. Gospodarka wodno-ściekowa i komunalna.

Stan istniejący.

4.1.1. Zaopatrzenie w wodę.

Gmina Miłki zwodociągowana jest w ponad 75%. Długość czynnej Sieci wodociągowej wynosi 76,8 km (GUS, 2009), natomiast liczba połączeń wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych to 565 sztuk. Obok gminy Kruklanki, gmina Miłki jest jedną z jednostek powiatu giżyckiego o najniższej gęstości sieci wodociągowej (poniżej 0,5 km/ km²)

Zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć wglębnych, dla których wyznaczone zostały strefy ochronne:

- strefa ochronna ujęcia wodnego "Konopki Nowe" została utworzona w celu ochrony ujęcia wody przed zanieczyszczeniami, decyzją Urzędu Wojewody w Suwałkach - OS.IVOGW/6210/35/97 z dnia 27.XI.1997 r. Utworzono strefę ochrony bezpośredniej o wymiarach

60m x 60m w granicach działki o nr geod. 5/2 oraz strefę pośrednią.

- strefa ochronna ujęcia wody "Jagodne Małe" utworzona decyzją Urzędu Wojewody w Suwałkach OŚ.IV.OGW/6210/48/97/98. Ujęcie przeznaczone jest do likwidacji w związku z podłączeniem tego terenu do ujęcia wody w Miłkach.

- strefa ochronna ujęcia wody w Miłkach - decyzja Urzędu Wojewódzkiego w Suwałkach:

OŚ.IIIg/W/6210/35/97 z dnia 23.05.1997 r. w sprawie pozwolenia wodnoprawnego na pobór wód

podziemnych oraz eksploatację urządzeń wodnych na terenie ujęcia wody podziemnej w Miłkach ze studni wierconych nr 4 i nr 5 i ustanowienia stref ochrony bezpośredniej: dla studni nr 4 o wymiarach 72 x 25m, dla studni nr 5 o wymiarach 10 x 10m; terenu ochrony pośredniej nie wyznaczono.

Miejscowości, tj. Borki i Przykop, posiadają własne ujęcia wody i lokalne przyłącza wodociągowe

Istniejące układy sieci magistrali wodociągowych

Lp.	Ujęcie wody	Istniejący układ sieci magistralnych, zasilających miejscowości:
1	2	3
1.	Miłki	Miłki – Staświny – Kleszczewo - Lipowy Dwór – Lipińskie, Paprotki, Ruda Jagodne Małe – Jagodne Wlk. – Rydzewo – Kolonia Rydzewo – Kleszczewo Folwark,
2.	Konopki Nowe	Konopki Wlk. – Konopki Małe – Wyszowate, Konopki Nowe, \Bielskie, Danowo

4.1.2. Gospodarka ściekowa.

Dla prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami został utworzony system wspólnego przedsięwzięcia w skali kilku gmin samorządowych, oparty na organizacji obejmującej: zbiórkę, segregację i utylizację odpadów. Na poziomie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego konieczne jest ustalenie szczegółowych zasad postępowania z odpadami, zgodnie z planem gospodarki odpadami wspólnego dla: gminy Banie Mazurskie, gminy Budry, miasta Giżycko, gminy Giżycko, gminy Kruklanki, gminy Miłki, gminy Pozezdrze, miasta i gminy Ryn, miasta i gminy Węgorzewo, gminy Wydminy oraz aktami prawa.

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska są:

- składowisko odpadów w Miechach (monitorowane w postaci zainstalowanych piezometrów) - zostało zlikwidowane w 2007 r., planowana jest jego rekultywacja poprzez zalesienie;
- składowisko odpadów w Rydzewie (brak badań oddziaływania na środowisko) - zostało zlikwidowane w 2007r., rekultywacja poprzez zalesienie wykonana w 2008 r.;
- mogilnik przeterminowanych środków ochrony roślin w Konopkach Wielkich (teren jest ogrodzony i oznakowany, monitorowany w postaci zainstalowanych piezometrów) - został zlikwidowany i zrehabilitowany w ramach "Wojewódzkiego programu likwidacji przeterminowanych środków ochrony roślin znajdujących się na składowiskach i magazynach województwa warmińsko - mazurskiego".

4.1.3. Kanalizacja deszczowa.

Na terenie gminy kanalizacja deszczowa istnieje w bardzo małym stopniu. Teren jest bardzo zróżnicowany wysokościowo, co rozwiązuje problem dla wód opadowych. Wody te spływają do pobliskich jezior terenem otwartym lub za pomocą przepustów i lokalnych odcinków sieci deszczowej.

4.1.4. Gazownictwo.

Na terenie gminy gaz nie występuje.

4.1.5. Gospodarka cieplna.

Na obszarze gminy nie istnieje żadne spójny system zaopatrzenia mieszkańców w ciepło. Najczęściej mieszkańcy ogrzewają swoje domy za pośrednictwem indywidualnych źródeł ciepła, niemniej w granicach charakteryzowanej jednostki administracyjnej funkcjonują też kotłownie o zasięgu lokalnym, których wykaz zamieszczono poniżej:

Wykaz lokalnych kotłowni znajdujących się w gminie Miłki

Lp.	Lokalizacja kotłowni		Moc[MW]
1	SP Rydzewo	olej	0,096
2	Gimnazjum Miłki	olej	0,130
3	SP Staświny	węgiel kamienny	0,100
4	ZPO + Ośrodek Kultury	węgiel kamienny	0,202
5	Gminny Ośrodek Zdrowia	węgiel kamienny	0,060
6	Urząd Gminy	węgiel kamienny	0,100
7	Osiedla mieszkaniowe Miłki, Staświny, Ruda	olej	po 0,200

4.1.6. Gospodarka odpadami stałymi.

Dla prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami został utworzony system wspólnego przedsięwzięcia w skali kilku gmin samorządowych, oparty na organizacji obejmującej: zbiórkę, segregację i utylizację odpadów. Na poziomie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego konieczne jest ustalenie szczegółowych zasad postępowania z odpadami, zgodnie z planem gospodarki odpadami wspólnego dla: gminy Banie Mazurskie, gminy Budry, miasta Giżycko, gminy Giżycko, gminy Kruklanki, gminy Miłki, gminy Pozezdrze, miasta i gminy Ryn, miasta i gminy Węgorzewo, gminy Wydmyny oraz aktami prawa.

Potencjalnym zagrożeniem dla środowiska są:

- składowisko odpadów w Miechach (monitorowane w postaci zainstalowanych piezometrów) - zostało zlikwidowane w 2007r., planowana jest jego rekultywacja;
- składowisko odpadów w Rydzewie (brak badań oddziaływania na środowisko) - zostało zlikwidowane w 2007r., rekultywacja wykonana w 2008r.;
- mogilnik przeterminowanych środków ochrony roślin w Konopkach Wielkich (teren jest ogrodzony i oznakowany, monitorowany w postaci zainstalowanych piezometrów) - został zlikwidowany i zrehabilitowany w ramach "Wojewódzkiego programu likwidacji przeterminowanych środków ochrony roślin znajdujących się na składowiskach i magazynach województwa warmińsko - mazurskiego".

Ocena stanu istniejącego.

4.1. 7. Zaopatrzenie w wodę.

Gmina Miłki zwodociągowana jest w ponad 75%. Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę są wodociągi zbiorowe przesyłowe obejmujące zasięgiem kilka miejscowości. Nieliczne wsie obsługiwane są z wodociągów wiejskich obejmujących zasięgiem jedną wieś. Wydajność istniejących ujęć wodnych jest wystarczająca na zaspokojenie potrzeb istniejących i perspektywicznych gminy.

Stwierdzić należy, że możliwość ujmowania wód użytkowych na terenie gminy nie stanowi bariery rozwojowej. Przewiduje się modernizację SUW w Miłkach poprzez budowę zbiorników wyrównawczych.

4.1.8. Gospodarka ściekowa.

Na terenie gminy konieczne jest dokończenie realizacji rozwiązań gminnego systemu gospodarki ściekowej w celu ograniczenia stosowania zbiorników bezodpływowych oraz ochrony wód powierzchniowych systemów jeziornych. Ośrodek gminy Miłki posiada wysokosprawną oczyszczalnię ścieków, która w miarę skanalizowania gminy stanowić będzie główny punkt utylizacji ścieków. Docelowo jednak ścieki będą przerzucane do oczyszczalni ścieków w Giżycku.

Rozwiązanie takie jest limitowane przepustowością oczyszczalni, której zdolność w chwili obecnej wynosi 280m³/dobę.

Program SANITACJI WIELKICH JEZIOR MAZURSKICH finansowany częściowo z europejskiego EKOFUNDUSZU stawia priorytetowo realizację inwestycji w zakresie gospodarki ściekowej w otoczeniu WJM. Południowa część miejscowości Miłki skanalizowana będzie także w najbliższych latach.

Należy unikać zainwestowania na terenie gminy w sieć wodociągową bez jednoczesnego rozwiązania gospodarki ściekowej w oparciu o gminny system oczyszczania ścieków.

4.1.9. Kanalizacja deszczowa.

Kanalizacja deszczowa jest dobrze zorganizowana za pomocą przepustów, małych odcinków sieci kanalizacji deszczowej i dzięki dobrej konfiguracji terenu.

W nowo budowanych ośrodkach rekreacyjno-wypoczynkowych, parkingach samochodowych budowanych w pobliżu Wielkich Jezior należy zwrócić uwagę na separację wód opadowych za pomocą separatorów olejów benzyn tak by wody spływające do jezior odpowiadały normom ochrony środowiska.

4.1.10. Gazownictwo.

Na terenie gminy gaz nie występuje. Docelowo do roku 2014 planuje się budowę gazociągu przesyłowego Mrągowo – Giżycko – Olecko – Ełk – Grajewo przez Rydzewo – Rudę – Staświny – Lipińskie – Wydminy.

Gazyfikacja terenów gminy Miłki przez przedsiębiorstwo gazownicze będzie możliwa jeśli zaistnieją techniczne i ekonomiczne warunki budowy gazowniczej sieci dystrybucyjnej.

4.1.11. Gospodarka cieplna.

Istniejące źródła ciepła zaspakajają poszczególnych odbiorców, jednakże stan techniczny tych obiektów w większości nie odpowiada obowiązującym normom, a ich niska sprawność, wysoki poziom emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, czy wysokie koszty eksploatacji sprawiają, że stają się one nieekonomiczne. W związku z tym zachodzi konieczność modernizacji źródeł ciepła, co prowadzi do racjonalizacji wykorzystania energii i ochrony powietrza atmosferycznego. Nastąpi to poprzez eliminację nierentownych źródeł ciepła w wyniku kompleksowego zastosowania automatyki i najnowszych technologii oczyszczania spalin.

Nowo projektowane obiekty oparte są na oleju opałowym lekkim typu EKOTERM i będą docelowo na gazie w chwili pojawienia się nitki gazu ziemnego .

4. 1.12. Gospodarka odpadami.

Dla prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami został utworzony system wspólnego przedsięwzięcia w skali kilku gmin samorządowych, oparty na organizacji obejmującej: zbiórkę, segregację i utylizację odpadów. Na poziomie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego konieczne jest ustalenie szczegółowych zasad postępowania z odpadami, zgodnie z planem gospodarki odpadami wspólnego dla: gminy Banie Mazurskie, gmi-

ny Budry, miasta Giżycko, gminy Giżycko, gminy Kruklanki, gminy Miłki, gminy Pozezdrze, miasta i gminy Ryn, miasta i gminy Węgorzewo, gminy Wydminy.

4.2. Elektroenergetyka i telekomunikacja.

Sieć energetyczna SN 15 kV zasilająca stacje transformatorowo - rozdzielcze 15/0,4 kV znajdujące się w obszarze gminy Miłki wyprowadzona jest z dwóch GPZ znajdujących się poza obszarem gminy tj. GPZ 110/15kV Giżycko i GPZ 110/15kV Wydminy. Oba GPZ - przyłączone są do tej samej linii 110kV.

Sieć SN 15 kV na terenie gminy wykonana jest jako napowietrzna, a stacje transformatorowo - rozdzielcze 15/0,4 kV jako słupowe.

Właścicielem sieci rozdzielczej SN 15 kV i stacji transformatorowych jest PGE Dystrybucja sp. z o.o. w Białymstoku. Stan istniejący sieci SN 15 kV określa się jako dobry. Zapewnia ona w sposób zadowalający realizację potrzeb odbiorców energii elektrycznej. Lokalne potrzeby zwiększenia poboru mocy realizowane będą poprzez wymianę transformatorów na większe w istniejących stacjach transformatorowych 15/0,4 kV lub budowę nowych stacji 15/0,4 kV z krótkimi liniami odgałęźnymi SN 15 kV. Nowe stacje transformatorowe 15/0,4kV na odcinkach leśnych będą modernizowane poprzez wymianę przewodów na izolowane bez zmian tras linii.

W planach perspektywicznych jako inwestycję rządową przewiduje się natomiast budowę linii napowietrznej WN 400 kV, która przebiegać ma środkiem gminy z ominięciem jezior w układzie wschód-zachód. Właścicielem w/w linii będą Polskie Sieci Energetyczne.

Obszar gminy jest uzbrojony w sieć telekomunikacyjną TP S.A. a elektroniczna centrala telefoniczna została zrealizowana w Miłkach. W latach 2010 – 2011 budowana jest szerokopasmowa sieć teleinformatyczna.

4.3. Komunikacja.

4.3.1. Inwentaryzacja i diagnoza.

Teren gminy Miłki obsługują drogi publiczne zaliczone do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

a) drogi: krajowa i wojewódzka

Zgodnie z Dz. U. Nr 160 z 1998r. drogą krajową na terenie gminy Miłki jest:

- droga nr **63** - granica państwa (Perły)- Węgorzewo-Giżycko- Kisielnica

Droga wojewódzka to:

- droga nr **656** Staświny - Zelki-Elk.

Droga ta spełnia kryteria dotychczasowych dróg wojewódzkich zawarte w Dz.U. Nr 106 z 1998r., które brzmią: do dróg wojewódzkich zalicza się drogi stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym.

Droga krajowa i wojewódzka obsługujące gm. Miłki są w złym stanie technicznym, pogarszającym się z roku na rok ze względu na brak planowych modernizacji i odnow dróg oraz wzrastający ruch i ilość pojazdów wysokotonowych.

c) drogi powiatowe:

- Jagodne Małe – Jagodne Wielkie – Rydzewo – Kleszczewo Ruda 1718N,

- Kleszczewo - do drogi Rydzewo – Ruda 1831N,

- Rydzewo – Paprotki 1829N,

- Rydzewo – Wierciejki – Przykop 1839N,

- Miłki - Przykop – Marcinowa Wola – Cierzpięty 1720N,

- Wyszowate – Ublik 1841N,

- Miłki – Lipińskie 1716N,
- Konopki Wielkie – Konopki Małe – Talki 1706N,
- Konopki Małe – Bielskie – Danowo- droga krajowa 1708N

d) drogi gminne

- Rydzewo – Paprotki, Nr drogi - 133001N,
- Paprotki - Kleszczewo - Przykop, Nr drogi - 133002N,
- Kleszczewo, Nr drogi - 133003N,
- Marcinowa Wola – Ciche, Nr drogi - 133007N,
- Paprotki – Borki, Nr drogi - 133004N,
- Paprotki (od drogi 133004N) - Marcinowa Wola, Nr drogi - 133006N,
- Miłki cz Wysoka Kępa Nr drogi - 133008N,
- Czyprki – gr gminy, Nr drogi - 13312N,
- Miłki – Miechy – Czyprki, Nr drogi - 1710N,
- Miłki – Jedamki – Konopki Małe, Nr drogi - 133010N,
- Myszowate, Nr drogi - 133009N,
- Konopki Wielkie – Jedamki, Nr drogi -133011N.

Drogi gminne i wewnętrzne tworzą układ komunikacyjny bezpośrednio obsługujący sieć osadniczą, ośrodki turystyczne oraz zapewniają dojazd do pól i lasów.

Drogi w/w wymagają poprawienia stanu technicznego, a więc budowy nowych nawierzchni na odcinkach szczególnie ważnych dla funkcjonowania gminy i prawidłowej obsługi mieszkańców. W ostatnich latach z powodu braku środków finansowych żadnych robót modernizacyjnych nie wykonywano. We wsi Miłki znajduje się stacja paliw oraz parking typu MOP 1.

4.3.2. Natężenie ruchu.

Natężenie ruchu na drodze krajowej nr 63 wynosiło w roku 2006 w okolicach wsi Miłki 6 500 poj./dobę, w tym udział samochodów ciężarowych i autobusów 22 %. W okresie od 1999 r. nastąpił 3-krotny wzrost liczby pojazdów

Droga krajowa nr 63 - granica państwa - Węgorzewo - Giżycko - Kisielnica prowadzi prawie na całej długości ruch o charakterze turystycznym, który charakteryzuje się znacznymi (ok. 50%) wahaniami ruchu, tzn. w miesiącach lipcu i sierpniu występuje wzrost średniego dobowego ruchu o ok. 50%.

Średni dobowy ruch w roku jest to liczba pojazdów przejeżdżających przez dany przekrój drogi w ciągu 24 kolejnych godzin, średnio w ciągu jednego roku.

4.3.3. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego.

Na podstawie uwarunkowań rozwoju gminy postawiono diagnozę, która zakłada podział funkcjonalny dróg na układy:

- nadrzędny
- podstawowy
- uzupełniający

W *układzie nadrzędnym* proponuje się umieszczenie drogi krajowej nr 63 - granica państwa Węgorzewo - Giżycko - Kisielnica.

W *układzie podstawowym* są drogi zapewniające powiązania gminy z województwem i będą to drogi:

- droga wojewódzka nr 656 Staświny - Zelki - Ełk
- drogi powiatowe:
  - a) droga nr 1718N Ruda - Rydzewo - do drogi nr 63,
  - b) droga nr 1839N Rydzewo - Wierciejki – Przykop,
  - c) droga nr 1720N na ode. Miłki - Marcinowa Wola,

d) droga nr 1706N Talki - Konopki Wielkie.

Pozostałe drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne tworzą układ uzupełniający bezpośrednio obsługujący teren gminy.

Wstępną listę zadań polityki komunikacyjnej wpisana w politykę przestrzenną gminy można przedstawić następująco:

- stymulowanie rozwoju przestrzennego gminy, poprzez zapewnienie funkcjonalnych powiązań z krajowym systemem transportowym,
- zapewnienie dostępności celów podróży zapewniających mieszkańcom gminy udział w różnych formach aktywności,
- zapewnienie wymaganego standardu podróży (czasu i komfortu jazdy), - stworzenie odpowiednich warunków dowozu surowców i produktów,
- łagodzenie uciążliwości funkcjonowania transportu.

Do zadań samorządu wojewódzkiego należy modernizacja drogi wojewódzkiej nr 656, budowa parkingów w miejscach szczególnie atrakcyjnych.

Do zadań samorządu powiatowego należy modernizacja dróg powiatowych oraz budowa nowych nawierzchni na drogach w kolejności ustalonej według potrzeb mieszkańców.

Do zadań samorządu gminnego należy poprawienie stanu technicznego, a więc budowa nowych nawierzchni na odc. szczególnie ważnych dla funkcjonowania gminy i prawidłowej obsługi mieszkańców - będą to drogi obsługujące m.in. zabudowę kolonijną, a więc ciągi:

- Jagodne - Borki

- droga Kleszczewo - Paprotki

- Czyprki - kol. Czyprki

oraz inne zgodnie z potrzebami mieszkańców.

Modernizacja drogi krajowej nr 63 znajdującej się w układzie nadrzędnym powinna być finansowana z budżetu centralnego. Modernizacja tej drogi obejmuje wykonanie obejścia wsi Miłki i powinna być zrealizowana w miarę wzrastania ruchu.

Wieś Miłki

Wieś Miłki leży wzdłuż drogi krajowej nr 63 - gr. państwa (Perły)- Węgorzewo-Giżycko-Kisielnica.

Ogólna długość ulic w Miłkach wynosi 14,9 km, z tego utwardzonych 8,1 km, tj. 54%. W Miłkach przy ul. Giżyckiej jest stacja paliw oraz parking.

5. STRUKTURA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I ZEWNĘTRZNE POWIĄZANIA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE GMINY.

Dokonane w opracowaniu analizy strukturalno-działowe uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy Miłki zawierają bazę danych w zakresie elementów składowych struktury gospodarki przestrzennej w obszarze gminy oraz jej zewnętrznych powiązań funkcjonalno - przestrzennych.

5.1. Struktura zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Miłki należy do kategorii gmin wiejskich, w których głównym czynnikiem określającym strukturę zagospodarowania przestrzennego są cechy środowiska przyrodniczego, determinujące funkcje gospodarcze i alokację przestrzenną zainwestowania. Cechy te wyróżniają się w układzie przestrzennym gminy w postaci trzech następujących grup obszarowych:

- a) obszary o korzystnych warunkach agroprzyrodniczych;
- b) obszary o mniej korzystnych warunkach agroprzyrodniczych, objęte ochroną krajobrazu;
- c) obszary o najcenniejszych walorach przyrodniczych, objęte ścisłymi firmami ochrony przyrody.

Dodatkową cechą jest system jezior w obszarze gminy oraz jej położenie, przyległe do wód systemu WJM. Wymienione wyżej komponenty środowiska przyrodniczego pozostają w ścisłym związku z funkcjami gospodarczymi gminy. Główną funkcją gospodarczą jest rolnictwo, w którym do niedawna znaczący udział posiadała wielkoobszarowa gospodarka rolna b. PGR-ów.

W wyniku procesów prywatyzacyjnych b. PGR-ów formy gospodarki rolnej wielkoobszarowej w dalszym ciągu stanowią istotny element w strukturze gospodarki gminy, a wraz z gospodarką chłopską ogniwa sieci osadniczej położone w bezpośrednim otoczeniu lub sąsiedztwie obszarów o korzystnych warunkach agroprzyrodniczych koncentrują ok. 70% ludności gminy. Uzupełniającą funkcją gospodarczą gminy jest turystyka i rekreacja, koncentrująca się głównie w otoczeniu systemu WJM oraz sieci jezior w obszarze chronionego krajobrazu. Na tle tych funkcji gospodarczych gminy i ich struktury przestrzennej ukształtował się obecny stan alokacji zainwestowania, koncentrującego procesy osadnicze i nierolnicze działalności gospodarcze w otoczeniu gospodarki rolnej. Alokacja przestrzenna koncentracji tego zainwestowania jest w znacznym stopniu związana z położeniem przy głównych szlakach komunikacyjnych, co znajduje również potwierdzenie w gminie Miłki, gdzie ogniwa sieci osadniczej położone w bezpośrednim otoczeniu drogi krajowej Nr 63 koncentrują 51,7% ludności gminy i 53,6% podmiotów nierolniczych działalności gospodarczych. Z głównych ogniw sieci osadniczej pozostają poza tym układem tylko dwie miejscowości (Rydzewo i Marcinowa Wola), związane z rozwojem funkcji turystyczno-wypoczynkowych w otoczeniu jezior: Niegocin i Buwełno.

Powyższa struktura przestrzenna zainwestowania zawiera również główne ogniwa koncentracji usług publicznych gminy, związane z położeniem ośrodka gminnego w otoczeniu drogi krajowej nr 63 i z położeniem wsi Rydzewo na szlaku WJM. Reasumując, można stwierdzić, że zasadniczymi elementami kształtującymi w obszarze gminy strukturę przestrzenną zainwestowania są główne ogniwa sieci osadniczej, koncentrujące funkcje osadnicze, wytwórcze i usługowe (w tym publiczne) wraz z nadrzędnym i podstawowym układem komunikacyjnym. Ilustruje to poniższe zestawienie:

Miejscowości	Koncentracje (w%)		Funkcje gospodarcze			Położenie w układzie komunikacyjnym	
	ludności gminy	ilości podmiotów gosp. osób fizycznych	gł. usługi publiczne	baza turystyczna	baza produkcji rolnej	nadrzędnym	podstawowym
Miłki	15,7	33,0	Szkoła Podstawowa Gminny Ośrodek Zdrowia Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji Biblioteka Gminna	+		+	
Staświny	10,2	6,3	Szkoła Podstawowa		+	+	
Ruda	8,8	3,6			+	+	
Rydzewo	7,5	15,2	Szkoła Podstawowa	+			+
Marcinowa Wola	7,4	8,0		+			+
Konopki Wlk +Konopki Nowe	10,8	8,9			+	+	
Razem	60,4	75,0	x	x	x	x	x

Przedstawiony wyżej stan struktury gospodarki przestrzennej gminy można określić jako potencjalnie korzystny dla rozwoju obszarów wiejskich w związku z procesami ich restrukturyzacji. Struktura ta posiada cechy umożliwiające następujące kierunki jej przekształceń:

- a) intensyfikację produkcji rolnej w obszarach o najkorzystniejszych walorach agroprzyrodniczych,
- b) utrzymanie ekstensywnej gospodarki rolnej w powiązaniu z rozwojem agroturystyki w obszarach chronionego krajobrazu,
- c) rozwój bazy turystyczno-wypoczynkowej o wysokim standardzie w otoczeniu WJM,
- d) rozwój nierolniczych działalności wytwórczych i usługowych w otoczeniu drogi krajowej nr 63.

W/w kierunki przekształceń strukturalnych gospodarki przestrzennej w obszarze gminy Miłki mogą przebiegać mniej lub bardziej dynamicznie w zależności od przyjętego scenariusza rozwoju gminy w ramach jej zadań własnych, jak też kształtu polityki regionalnej.

5.2. Zewnętrzne powiązania funkcjonalno - przestrzenne.

Na zewnętrzne powiązania funkcjonalno - przestrzenne gminy Miłki składają się:

- a) ponadlokalne struktury środowiska przyrodniczego,
- b) ponadlokalne elementy zainwestowania infrastrukturalnego,
- c) ponadlokalne relacje gospodarcze i zarządzania usługami publicznymi.

Pierwsza z w/w kategorii powiązań zewnętrznych odnosi się do koncepcji krajowej sieci obszarów chronionych ECONET - POLSKA, sytuującej gminę Miłki w części jako strefę buforową obszaru węzłowego Puszczy Piskiej o znaczeniu międzynarodowym oraz w części jako korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym. Poza w/w powiązaniem struktur przyrodniczych w skali krajowej występują również ich powiązania w skali regionalnej i ponadlokalnej. Pierwszy rodzaj dotyczy systemu obszarów krajobrazu chronionego dolin jeziornych, drugi - obszarów Bagien Nietlickich i Łąk Staświńskich.

Druga kategoria powiązań obejmuje nadrzędny i podstawowy układ komunikacyjny w obszarze gminy Miłki. Układ nadrzędny tworzy pasmo osadnicze drogi krajowej nr 63, wiążące relacje gospodarcze i administracyjne gminy z układem dróg krajowych. Układ podstawowy tych powiązań obejmuje drogę wojewódzką nr 656 oraz część dróg powiatowych i dotyczy relacji gminy Miłki z sąsiednimi gminami. Do zewnętrznych powiązań gminy w zakresie zainwestowania infrastrukturalnego można również zaliczyć system sieci elektroenergetycznych, który gminę Miłki wiąże z otoczeniem w skali ponadlokalnej. Nie występują tu natomiast sieci urządzenia systemów elektroenergetycznych krajowych i regionalnych.

Na trzecią kategorię powiązań zewnętrznych gminy Miłki składają się jej relacje gospodarcze i zarządzanie usługami publicznymi.

Do relacji gospodarczych w skali krajowej należy zaliczyć położenie gminy na międzynarodowym szlaku turystyki wodnej WJM. Jest to istotny potencjał dla procesów rozwoju gospodarczego gminy, dotychczas niewystarczająco wykorzystany. W skali regionalnej natomiast gmina Miłki jest częścią rynku rolnego w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej. Dla programowania strategii rozwoju gminy i procesów restrukturyzacyjnych obszarów wiejskich należy określić potencjalny udział gminy w tym rynku jak i jego szanse wzrostu.

Od 1.01.1999 r. istotnym elementem powiązań zewnętrznych gminy Miłki stało się zarządzanie usługami publicznymi o charakterze ponadlokalnym, sprawowane przez nowo utworzony samorządowy powiat giżycki. Do zadań tego powiatu należą głównie: ponadpodstawowa opieka medyczna, szkolnictwo średnie i utrzymanie dróg powiatowych. Zarówno baza szpitalna opieki medycznej, placówki szkolnictwa średniego i zarząd dróg powiatowych mieszczą się w Giżycku. Stąd m. Giżycko stanowi dla gminy Miłki ponadlokalny ośrodek usług publicznych. Również w zakresie obsługi i rozrządu ruchu turystyki wodnej i krajoznawczej w obszarze WJM m. Giżycko jest dla gminy Miłki ponadlokalnym ośrodkiem gospodarczym. Poza w/w cechą, wynikającą z położenia geograficznego m. Giżycka i gm. Miłki, m. Giżycko i jego miejski zespół osadniczy pełni dla gmin powiatu giżyckiego rolę ponadlokalnego ośrodka rozwoju funkcji wytwórczych i usługowych, stanowiących w części potencjalny rynek pracy dla mieszkańców sąsiednich gmin wiejskich, w tym gminy Miłki.